

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
"DACIA TRAIANA" Suc. T-goara
Nr. 58/1939

Onor.

Biblioteca Palatului Cultural
A.R.A.

Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest

Director responsabil:
C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țară Lei 1800
Autorități și comercianți Lei 3000
Instituții și întreprinderi Lei 6000

Directia 16-00
Redacția 50-62
Administrația 14-69
Tipografia 14-69
Arad
Str. Mărășești Nr. 1. Tel. 11-28

Sovietele vor să creeze o sferă de influență până în Africa de Nord

Aliații nu se mai interesează de soarta Poloniei. - Protestul lui Tito contra terorizării soldaților jugoslavi din Cairo

Situația politică

Când d-nii Roosevelt și Churchill, în iarna 1942-43 au conceput grandiosul plan de a ataca forțarea europeană din sud dinspre Italia această nu s'au așteptat să întâmpine greutăți așa de mari de proporțiile celor care s'au ivit mai târziu. Londra și Washington erau convinse încă din vremea conferinței de la Cassablanca că decizia de pe frontul italian va cădea în scurtă vreme și optimismul lor a durat un an încheiat până în cursul ultimei ierni când s'a transformat într'un sumbru pesimism.

În primul rând se poate constata astăzi că această experiență de ordin militar a dat în întregime greș. În ciuda tuturor promisiunilor și declarațiilor făcute de generali englezi și nord-americani trupele aliate n'au izbutit să înainteze din sudul Italiei spre nord. Condițiile capitulării și evoluția acestui act au contrazis așteptările. Numai o mică fracțiune a armatei italiene a putut fi dusă de Badoglio în țara aliaților, deoarece majoritatea trupelor italiene au fost dezarmate de germani sau au rămas credincioase cooperând mai departe cu germanii. În afară de aceste evoluții negative de ordin militar, s'au ivit și evoluțiile factorului politic.

Făcând totală abstracție de repercusiunile generale de ordin politic al înfrăgerii din Italia, sectorul Italiei sudice a fost totuși destul de mare în ipoteza de câmp de exercițiu pentru a arăta ucolo incapacitatea aliaților, de a pune la funcție o administrație și de a alimenta populația. La acestea s'a mai adăugat apoi penetrația progresivă a agitației bolșevice care și-a creat în Italia sudică un centru în dauna puterilor vestice și a început să-și consolideze o poziție proprie în Mediterană, apărând în felul acesta într'un sector în care britanicii credeau că posedă un monopol de 200 de ani.

În afară de răspunsul finlandez, se reține declarația de ieri (din Camera Comunelor) a ministrului de externe Eden cu privire la tratativele ce urmează a avea loc la Londra cu regele Petru. primul ministru Purici și ceilalți reprezentanți jugoslavi.

Într-un alt caz Rusia va fi reprezentată la aceste tratative, d. Eden a răspuns: „Noi ținem pe aliații noștri la curent cu toate fazele politice noastre și sperăm să vom fi și noi tratați în același fel.”

Această declarație era pusă în legătură cu recenta hotărâre a Sovietelor de a recunoaște oficial guvernul Badoglio și de a stabili astfel relații diplomatice cu el.

Se știe într'adevăr, că Moscova n'a dus la cunoștință Londrei și Washingtonului hotărârea sa decât numai cu câteva ore înainte de a fi anunțată în public.

ANKARA, 18. DEVINE TOT MAI ACCENTUATĂ INTENȚIA UNUI NEI SOVIETELOR DE A FAURI UN CERC DIN STATELE BALTICE PRIN BALCANI ȘI ITALIA PÂNĂ ÎN AFRICA DE NORD. ACEST INEL URMEA- ZĂ SĂ CUPRINDĂ ÎNTREAGA EUROPA DE SUD EST ȘI SĂ FACĂ DIN MEDITERANA O SFERĂ DE INFLUENȚĂ SOVIETICĂ. ACESTEA LE SCRIE ZIARUL TURC „TASVIRI ESKIR” ÎN LEGATURA CU RECU- NOAȘTEREA GUVERNULUI BADOGLIO DE CĂTRE UNIUNEA SOVIE- TELOR.

Craina cere teritorii poloneze la vest de linia Curzon

BERLIN, 18. Președintele republicii sovietice ucrainene a cerut încorporarea unor foste regiuni poloneze în Ucraina sovietică. Aceste regiuni sunt situate

la vest de așa zisă linie Curzon, care a fost desemnată de sovietici ca frontieră ultimă a pretențiilor lor teritoriale.

Statele Unite nu se amestecă în conflictul polono-rus

STOCKHOLM, 18. În cercurile guvernului polon în exil din Londra a produs mare consternare — după cum anunță „Dagposten” din cercurile legației polone din Lisabona — raportul ambasadorului polonez din Washington Liechanovski. Ambasadorul a declarat că toate strădănițele lui de a câștiga cercurile din Washington, pentru punctul de vedere polonez în cauza graniței

de răsărit poloneze, au eșuat. Guvernul american, după respingerea de către Stalin a ofertei de mijlocire, nu mai vede nici o posibilitate de a se mai amesteca în această chestiune. De asemenea ar fi o contrazicere pentru politica ministrului de externe Hull dacă guvernul american s'ar amesteca în amănuntele trasării frontierelor din Europa.

Puternice tendințe antisemite printre trupele polone din Anglia

GENEVA, 18 (Rador). Corespondenții agenției DNB comunică:

După cum se află din Londra „Reynolds News” scrie că puternicele ten-

dințe antisemite se înregistrează printre trupele poloneze din Anglia.

Spre a se face față acestei mișcări s'a numit o comisie care va avea să ancheteze orice incident în legătură cu evreii.

Congresul polonezilor din America

GENEVA, 18 (Rador) — Agenția DNB comunică:

„Deyl Isketoh” anunță că cei cinci milioane de polonezi ce trăiesc în Statele Unite ar organiza un congres. La care s'ar primi 5000 delegați. Congre-

sul caută să activeze pentru a câștiga publicul nord-american, pentru punctul de vedere polonez în chestiunea fixării viitoarelor granițe ale Poloniei, se va căuta în special a se obține ca guvernul nord-american să intervină în actualul conflict polono-sovietic.

Anglia apără interesele Statelor Unite

GENEVA, 18 (Rador) DNB, transmite: După cum anunță Daily Herald Lordul Halifax, ambasadorul Angliei în Statele Unite, a declarat la universitatea din Boston, unde i s'a oferit titlul de doctor honoris causa următoarele: Trebuie să recunoaștem că sunt multe diferențe între popoarele noastre, dar este mai bine să ne spunem adevărul în față. De exemplu Englezii sunt recu-

noscători pentru livrările făcute în baza legii de împrumut și închiriere din partea Statelor Unite, dar în același timp ei își reamintesc că această lege poartă subtitlul: „o lege pentru apărarea Statelor Unite”. Englezii mai țin seamă că în vreme ce Americanii livrează doar măruri, noi suntem bombardați și uciși, pentru că Germania se gândește doar la 20 mile de noi. Dacă Anglia nu ar fi re-

Stalin vrea să pună mâna pe gaulliști și pe urmă pe întreaga Franță

STOCKHOLM, 18 — Biroul Internațional de Informațiuni comunică: În legătură cu călătoria iminentă a fostului ministru al aerului francez Pierre Lo la Moscova, cercurile gaulliște din Londra sunt de părere că în spatele acestei călătorii se ascunde un plan în șil mare al lui Stalin, care dorește să pună stăpînire în primul rând pe gaulliști și după aceea pe Franța. Primul pas pentru

realizarea acestui plan a fost pactul sovieto-ceh încheiat cu Beneș. Acum urmează al doilea pas, un pact între Moscova și de Gaulle. În general, Stalin crede că poate reconstitui din nou alianța franco-ceho-sovietică din timpul dinainte de războiu și pe care a făcut-o în urma conferinței de la Munchen. Astăzi Stalin vrea să reînnoiască această alianță și anume în forma că Uniunea Sovietelor în primul rând, Franța în al doilea

zitat acum nu s'ar mai vorbi de Națiunile Unite și nici de libertatea Statelor Unite.

1900 deținuți spanioli puși în libertate

Madrid, 18 (Rador). — Ministerul Justiției a dat o ordonanță prin care 1900 deținuți politici din timpul războiului civil au fost puși în libertate condiționată.

„Lăsați Germania să învingă”

Geneva, 18 (Rador). — După cum anunță Serviciul englez de informațiuni, d. Malan, conducătorul opoziției din parlamentul Africii de Sud a declarat într'una din ședințele parlamentului: Dacă victoria aliaților înseamnă o alianță cu Rusia și răspândirea comunismului în toată lumea, inclusiv Africa de Sud, iar victoria germană ar însemna distrugerea comunismului, atunci trebuie să spun: lăsați Germania să învingă.

Comuniștii obțin o majoritate de voturi în Suedia

Stockholm, 18 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

După cum anunță „Aftonbladet” comuniștii au obținut o mare majoritate cu prilejul alegerilor pentru președinția sindicatului muncitorilor metalurgiei din Goeteborg. Un comunist a fost ales președinte. La alegeri au participat 5322 membri.

Tito a protestat împotriva persecuțiilor soldaților jugoslavi din Cairo

Geneva, 18 (Rador). — DNB transmite: Tito ar fi protestat împotriva persecuțiilor la care sunt supuși soldații jugoslavi din Cairo, cari au exprimat dorința de a lupta în rândurile partizanilor. Anunță ziarului englez „Daily Worker”, presa sovietică ar fi publicat, un apel al lui Tito în acestă privință în care se spune că cer că toți ofițeri și soldați, subofițeri ce fost închiși la Cairo sau în alte localități să fie pus imediat în libertate.

Relațiile diplomatice dintre Statele Unite și Argentina

LISABONA, 18. (Rador.) — Serviciul britanic de informații anunță că d. Hull, secretar general al Statelor Unite a declarat la conferința de presă de Vineri că guvernul nord-american, urmărește cu cea mai mare atenție ansamblul relațiilor diplomatice dintre Statele Unite și Argentina. D. Hull a refuzat să comenteze articolele privitoare la sancțiuni economice împotriva Argentinei apărute Vineri în presa nordamericană.

rând să garanteze independența Cehiei și să declare război „atacatorului”. Pentru a realiza acest pact, Stalin va recunoaște în curând „comitetul de Gaulle” drept guvernul legal al Franței. Dacă Stalin reușește așa cred cercurile gaulliște din Londra — să realizeze planul său, aceasta înseamnă că și-a asigurat influența sa asupra întregului continent.

INIȚIERE INTRU BĂNĂȚENISM CALENDAR

--- Note pe marginea unor erori de geografie ---

— „TU și ești?” de întrebă, ce-
așteaptă. Dela orișe bășan:
— „Bage, io mi-s bășan!”.
O fi vorba lui gireaptă.
(V. VL. Delamarina)

Reproducem din ultimul număr al „Universului Literar” următoarele:

În Ardeal și Banat, aceste două provin-
ții se numesc de secole: „Ardeal” și „Ba-
nat”. Cuvântul „Transilvania” este creația
a laboratorului unor intelectuali, spre a cu-
rînde simplificator, într-o singură denu-
mire, atât pe ardeleni cât și pe bănățeni.
Poporul român din Ardeal și Banat n'a
derat la ea. Acesta este motivul pentru
care, de exemplu, gazetarii ardeleni și bă-
nățeni — adică expresiunea luminată a
elor două provincii — când s'au consti-
tuit într-o organizație de presă, n'au nu-
nit-o „Sindicatul Presei din Transilvania”
ci „Sindicatul Presei din Ardeal și Banat”.

Tot așa s'au petrecut lucrurile când s'au
înființat ministere ale Provinciilor. Exista
un „Minister al Ardealului” și un „Minis-
ter al Banatului”. Iar când rolul de mini-
stru al ambelor provincii a fost încredințat
unei singure persoane, el s'a chemat nu
„al Transilvaniei” ci „al Ardealului și
Banatului”.

La Est de Carpați, sistematic, nu se fa-
ce distincția în privința Transilvaniei
Ardealului plus Banatul și Ardealul (Tran-
silvania minus Banatul). Din acest motiv,
mbele aceste denumiri — „Transilvania
i Ardeal” — nu-i mai exprimă pe bănă-
eni.

Scopul acestor șiruri este de a contribui
la înlăturarea acestui inconvenient.

În numărul dela 1 Decembrie 1943 al
nui ziar din capitală, închinat Unirii dela
918, am citit această frază: „ardeleanul
fihail Haliciu din Caransebeș, este autorul
elci dintrăi poezii românești”.

Pentru un bănățean sau ardelean, eroa-
rea de geografie de mai sus, este în afara
oricărui dubiu. Spre a fi tot atât de evi-
dentă și pentru un Român dela Est de Car-
pați, eventual mai puțin familiarizat cu
geografia Ardealului și Banatului, vom
construi o frază cu erori de geografie pri-
ind ținuturile vechiului Regat. Ea ar pu-
ea fi aceasta: „o magnifică figură a lite-
aturii române, este olteanul Mihail Emin-
escu din Botoșani”.

Iată de ce, după cum faptul că atât Mo-
lova și cât și Oltenia sunt, ambele, din-
oace de Carpați, nu justifică niciodată
roarea de geografie construită de noi, tot
stfel nici geografia românească propovă-
uită de gazeta la care ne referim, nu poa-
e fi îndreptățită de împrejurarea că atât
Banatul cât și Ardealul sunt situate, am-
ele, dincolo de munți.

Nu vom insista asupra faptului că ase-
nearea erori de geografie expropriează de
alori unele ținuturi și că un firesc simț
e dreptate și demnitate sensibilizează în
semenea cazuri deopotrivă pe expropriați
i pe împroprietăriți, ca pe unii cari în mod
oarte natural, țin să apară în ochi neamu-
ui — nu ascunși unul după altul — căci
'au dece — nu mai presus, nu mai prejos,
i cum sunt în realitate. Și totuși, această
oate că n'ar îndreptăți aceste observări.
Iar putea spune: mare lucru este să-l so-
otim ardelean pe Ștefan cel Mare, bănă-
ean pe Mircea cel Bătrân, basarabean pe
Iudor, dobrogean pe Murgu, bucovinean pe
Ioria și oltean pe Iancu? Români fiind,
na suntem. Păcat numai că, după cum
om vedea, exproprierile de valori ale unei
provincii, nu se fac întotdeauna în favo-
ea altora ci uneori în dauna tuturor. Se
ntâmplă așa dar, câteodată că din expro-
rieri nu rezultă nici un împroprietărit, ci
o mare expropriație: istoria națională.

Dureros de inevitabila deosebire de de-
tin istoric dintre cele două provincii dela
Vest de Carpați — deosebire pe care totuși
torile de geografie n'o pot desființa fără a
vaneriza patrimoniul de valori al națiunii,
notiv pentru care ne și împotrivim lor —
i ilustrează mai bine decât orice faptul nu-
mal în anarentă paradoxală că aceste două
provincii românești, întocmai ca Moldova
și Muntenia, erau, contrar dorinței, suflete-
ui lor, constrânse de vitregia vremilor, să-
și făurească istoria lor, uneori una imo-
riva celeilalte. Ne gândim la evenimentele

dela 1848, când bănățenii lui Murgu, având
ncasă ca adversari pe sârbi panslavisti din
Banat — iar ardelenii lui Iancu, pe ungurii
din Ardeal al lui Kossuth, bănățenii și ar-
deleni se vor angrena în sisteme de alianțe
deosebite.

Și va trebui să spunem aci că generozita-
tatea concepției lui Murgu domină, lumi-
noasă, firmamentul istoriei naționale a
timpului, Murgu — care nu își poate ima-
gina o răscoală cu caracter local ci numai
acea revoluție panromânească de dragul
cărora va renunța la cinstea pe care i-o fa-
ce Simion Bărnuțiu, oferindu-i să prezi-
deze Adunarea de pe câmpia Bla-
jului plătește curajul națiunii sale,
cu șapte ani de temniță. Nu va regreta însă
că părăsise catedra sa de filosofie dela uni-
versitatea germană din Iena, venind s'o
ocupe pe cea dela Academia Mihăileană a
Iasiilor. Nu va regreta că ea deveni apoi un
indezdrăbl în capitala Moldovei, pentru
ideile sale, cu nu-i va părea rău că mai
apoi, și din București va fi expulzat. Așa-
mentul elevilor săi N. Bălcescu și C. A. Ro-
setti, cari după ce va pleca el, vor cultiva
sămânța aruncată de dascăl — căci ca și el,
aceștia au ziseră pașii de tunet cu care se
apropia revoluția — va constitui pentru ei
un puternic suport moral.

Noblețea acțiunii lui Murgu este sub-
limată deopotrivă de adeziunea Principate-
lor pentru crearea Dacoromaniei și de ro-
gul răurilor de sânge al milițiilor bănățene,
cărute sub stindardul lui Murgu, în lupta
contra trupelor imperiale austriece, pe care
tabăra în care se găsește Murgu, le asvârlă
peste Carpați, până în preajma Galaților.
Murgu calculase bine tăria austriacilor,
cari nu se vor putea salva decât cu ajutorul
unei armate ruse de două sute mii de
oameni.

Regretăm că trebuie s'o spunem, dar noi
credem că procedează cel puțin nestăpânit
și autorii cărților de istorie cari, din cauza
erorilor de geografie, confundând fără vre-
un temei istoric cele două provincii romă-
nești dela Vest de Carpați, trec mereu cu ve-
derea acest capitol fără de care Istoria Ro-
mânilor își pierde unele din valoroasele ei
înțelegeri.

Dar erori de geografie ca cele recente,
arătate — repetăm: potrivit exactității
disciplinelor științelor respective, de care o
publicistică serioasă trebuie să țină seamă
— nu săvârșesc numai zădărnici la care ne-
am referit. Deschizând un binecunoscut
Dicționar enciclopedic, aflăm că Aurel C.
Popovici, marele doctrinar al naționalismu-
lui și autorul celebrului „Replioș”, este un lu-
gojan... din Ardeal. Deci aceeași eroare ca
mai sus.

Dicționarul Enciclopedic și ziarul amîn-
tit, nu sunt însă singurii răspânditori cu
prestigiu ai erorilor de geografie românească.
Într'un număr festiv de Crăciun, un
săptămânal bucureștean sub semnătura
unui cunoscut critic relatează un articol în-
titulat „Prezenta Ardealului”, înșirînd prin-
te valorile ardeleni și pe Aurel C. Popo-
vici.

Suntem în măsură să asigurăm pe autor
că, în rândurile bănățenilor, eroarea sa de
geografie a atras atențiunea în același mod

ca și cum și-ar fi intitulat articolul: „Re-
gretabila absență a bănățenilor din lupta
națională și din cultura românească”. Și
cum n'ar vedea așa lucrurile o provincie
care este cu atât mai prezentă la praznicul
din fiecare an al Unirii, cu cât de douăzeci-
șicinci de ani — adică mai mult decât ori-
care alta — vine acolo șontăcîind pe căr-
jele amputării? Este oare, acest din urmă
amănunț, un argument ca prin erori de
geografie să contribuim la eliminarea din
conștiința publică a realității pe care o con-
stitue existența vie și concretă a unei pro-
vincii românești? Până într'atîta să cân-
tăm noi în struna nenorocului fratern?

Nu vedem cum ar putea pleda în acest
sens faptul că regiunea, extremă de con-
știentă că servește liniștea restului națiunii,
interese superioare de Stat, a suportat fără
murmur — și cu anestezia unei abnega-
țiuni pe care numai teroarea demonului le-
cidității bănățene o poate determina — du-
reroasa hemragie începută pe masa de ope-
rație a anului 1919.

Altă publicație bucureșteană lunară în
numărul închinat Unirii dela 1918, nu se la-
să mai prejos decât Dicț. Enciclopedic și
ziarul amînțit. În articolul său „Ardealul
în configurația noastră spirituală”, autorul
constată, printre altele, că „Ardealul a fur-
nizat o seamă de figuri din cele mai pre-
ponderante în literatura noastră. Ardeleni
sunt Ion Popovici Bănățeanu și Victor
Vlad Delamarina. Ardelean este și poe-
tologul și învățăutul Diaconovici Loga”.

Adevărul e că aceștia sunt bănățeni, în
frunte cu Diaconovici Loga, a cărui grama-
tică Gheorghe Lazăr are meritul incon-
testabil de a o fi propovăduit. E tot atât de
cert acest fapt pe cât acela că ardelenii po-
sedă în adevăr o impunătoare listă de mari
figuri. Dacă nu ne oprim asupra lor este,
pe de o parte că sunt cunoscuți, iar pe de
altă parte pentru că spre a arăta (prin co-
rectarea greșelilor de geografie) care din-
tre ele sunt bănățene, ar trebui să facem
considerațiuni paralele asupra istoriei Ar-
dealului și Banatului, un fel de istorie a lor
comparată — o stabilire a inferiorităților,
depășirilor și echivalențelor bănățene ale
valorilor ardeleni — ceea ce oricât de util
este ar trece mult peste cadrul indicat de
titlul acestor însemnări.

Ca încheiere, vom reține însă acest amăn-
unt pe care marele Titu Maiorescu îl
fixează în interesantele sale „Însemnări
zilnice”: pe Barbu Cărgău l-au împuscat
ziaristul bănățean Julian Grozescu și unul
Duncan, tot bănățean.

E prin urmare clar că Grozescu și Dun-
can, erau nu „de dincolo”, nu „dela Vest de
Carpați”, nu „ardeleni” sau „transilvăn-
eni”, ci pur și simplu bănățeni! Și ce ar pu-
tea face bănățenii, decât să suporte cu nu-
mele lor, povara acestui asasinat? Tocmai
de aceea credem încă că e natural, chiar
obligator și cavaleresc, să convenim că nu
e drept ca bănățenii să suporte numai ase-
menea sarcini. Dănași — prin evitarea de
către toți a erorilor de geografie — trebuie
numiți cu numele lor adevărat și atunci
când li se cuvin lauri meritului.

Livia Jurcescu

Garderoba lui Traian Grozăvescu în posesia Operei

Direcția Operei Române din Cluj-Ti-
mișoara a reușit să cumpere dela d-ra
Mira Grozăvescu, fiica lui Traian Gro-
zăvescu, garderoba celebrului cântăreț,
compusă din cea 20 de costume com-
plete și un mare număr de accesorii.

Unele costume sunt foarte frumoase, în
special ultimul costum de Rigoletto, pe
care Traian Grozăvescu nici n'a apucat
să-l mai poarte. Garderoba va fi utili-
zată de către artiștii Operei noastre.

X

TEATRUL NAȚIONAL

Joi, 23 Martie, ora 20

TUDOR MUȘATESCU

marele autor dramatic prezintă nemuritoare capod'opere

CERȘETORII ÎN HAINE NEGRE

după ENNERY și CORMON

Ansamblul 60 de persoane sub conducerea personală a dlui Mușatescu

Biletele la Agenția Tamașiu.

Telefon: 50-05

18 Martie 171

Contele Mercy înaintează spre aprobare,
Viena, regulamentul său privitor la admi-
nistrația Banatului și a Timișoarei numit:
„Landesadministration des Temeser Ba-
nats”. Regulamentul, la intervenția Prin-
țului Eugen de Savoya, este aprobat ser-
vind de bază câteva decenii pentru admi-
nistrația acestei provincii. Cu un an înainte
contele Mercy numire, pe lângă magistra-
tura resciană, — un fel de consiliu comun
— al cărei președinte sau jude era un an-
ume Muncell și un consiliu comun german.
Cât de nedisciplinați erau primii colonizati
din Timișoara, recrutați dintre membrii ar-
matei auxiliare, dintre „emeriti”, un fel
de veterani, dar mai ales dintre cei ce ur-
neau armata imperială îndeplinind diferite
servicii se vede din ordinele repetate adre-
sate acestora în anul 1720. Impozit nu
voiau să plătească, nu-și munciau grâni-
țele puse în mod gratuit la dispoziția lor,
nu-și reparau casele primite în mod gra-
tuit, ba nu-și curățau nici locuințele. În
același timp nu se supuneau nici dispozi-
țiilor luate de magistratură sau șeful ace-
steia, investit și cu dreptul de a judeca în
cauze de mai mică importanță. În anul
1718, au fost executați prin spânzurare 14
bucuri, a căror listă nominală se găsește în
arhiva secretă imperială din Viena.

Traian Bîrăscu.

Concertul corului Conservatorului de Musică și Artă Dramatică dela Cluj la Timișoara

Pe scena Teatrului Național din Ti-
mișoara, a avut loc Duminică 12 Mar-
tie, orele 18.30 Concertul Conservatoru-
lui, dirijat de d. Lucian Burlacu. În

Programul concertului a cuprins mu-
zică religioasă și muzică lumească. În
partea religioasă s'a executat: „Imno-
sul Buna-vestirii” (Păharul Mântuirii)
de întemeietorul muzicii ardeleni și pri-
mul director al Conservatorului, regre-
tatul G. Dima, precum și magistralul
concert „La Nașterea Domnului” a lui
G. Mușatescu. S'au relevat în părțile de
solo d-șoarele: T. Văfianu, M. Serafin,
V. Tataru și Mărgineanu, dovedind fru-
moase calități vocale.

În restul programului a coruri de 8.
Drăgoi (La Chiora, Cu la noi, Cucu la
pasăre grasă și Doina), Cu la noi, a
fost brodată pe o melodie de dans tipic
bănățean, precum și „Hae de nece” de
G. Cucu, „La fântână” de A. Bena și
„Fântână cu trei izvoare” de G. Dima.
Deși corul se află numai de scurt
timp sub conducerea d-lui profesor L.
Burlacu, a dovedit pe lângă alesele cali-
ități vocale ale studenților, o perfectă
omogenitate, vaste posibilități de nuan-
țare și interpretare a difișilor bucăți
cuprinse în program, realizând o înaltă
performanță artistică.

Fără să uzeze de gesturi exagerate,
fiecăre mișcare a dirijorului a găsit re-
zonanță sonoră și plină de înțelegere a
corului, făcând ca întreg aparatul vo-
cal să reacționeze într-o perfectă unitate,
caracteristică marilor formațiuni co-
rale. Nuanțarea aleasă, dicțiunea in-
terpretarea adecuată variatelor bucăți,
a făcut ca publicul să răsplătească cu
furtunoase aplauze și bisuri, atât pe di-
rijor, cât și pe cântăreții speranțe ale ar-
tisticii românești.

Cu toate că fiecare bucată a fost mult
aplăudată, s'au bisat numai bucățile:
„Cu la noi” și „Cucu” cari au plăcut în-
deosebi.

Un public numeros și select a ținut
să participe la concert, între cari am re-
marcat dela cei mai competenți specia-
liști până la vechii cântăreți ai coruri-
lor timișorene, cărora le-a fost dat pri-
leghiul să guste clipe de rară plăcere ar-
tistică.

Dorim ca acest cor să ne dea cât de
des astfel de manifestări cu adevărat
artistice, cari fac cinste atât școlii, cât
și îndrumătorilor ei.

†DOREL DRAGUESCU

Actualitatea

OPTIMISMUL PRIMEJDIOS. E primejdios optimismul care admite, ca toate lucrurile în lume, și la noi în special, se termină bine, dela sine, din voința amicală a unei puteri extrapământesti fără încordarea eroică a energiilor individuale ale omului și românului. Poporul român nu împărtășește această concepție primejdioasă, de oarece viața lui istorică a fost și este o viață de lupte și de muncă aprigă. Optimismul românesc este realist, adică admite că greutățile vieții se pot covârși și înalțura prin gigantice eforturi, că răul în lume poate fi atacat și bătut cu forța credinței și cu credința în Dumnezeu, că românul este ajutat de Tatăl ceresc întotdeauna, fiindcă întotdeauna românul a făcut voia lui pe pământ. Scriem aceste rânduri pentru a condamna pe acei cumetrii de cafea și de mahala, care uită că viața românească înseamnă luptă și că această luptă se desfășoară pe planul celui mai prescis realism.

ELEVELE ȘI RĂNIȚII. Serbarea pentru răniți la Sanatoriu Bega, realizată de elevele unui gimnaziu de localitate, arată cum se face, practic și intuitiv, educația sufletească și românească a tineretului fraged. Copilul pus față în față cu suferința omului, a românului, a eroului, — cunoaște pe acest suferind în ale lui trei ipostaze trezindu-și în suflet sentimentele corespunzătoare: milă și omenie pentru omul suferind, recunoștință și dragoste pentru românul patriot, care ca ostaș apără neamul și statul, și admirație pentru eroul care s'a înălțat mai presus de condiția lui pământescă, asemuindu-se cu figurile legendare din povești și din istoria neamului. Numai așa se face educația prin pildă și activitate simpatetică alături de ostașul român, dela care elevele cu sufletul lor curat au mult de învățat. Noi afirmăm în fiecare zi, că Ostașul român este marele educator al națiunii întregi.

EMULAȚIA FILANTROPICĂ. Putem constata, că în societatea românească ostași și văduvele de războiu. Observăm, s'a pornit o întrecere de a ajuta pe răniți, însă și această nobilă punere românească se desfășoară nu în lumea milionarilor. Oricât am fi de fericiți și uimiți și mândri să vedem, că și milionarii timișoreni, precum și cei din întregul Banat se întrec să dea, să dea măcar unul din multele lor milioane. Dar — această emulație nu se vede. Pildele cele bune, care au fost date până acum de românii bogați și inimoși — rămân excepții onorabile și demne. Milionarii continuă să tacă, pare-ar fi morți în păpușoi. În schimb iată sufletul românesc al societății noastre: funcționari și muncitori, elepart cu bucurie din ceea ce le dă Dumnezeu și munca lor, și înveselește zilele nevoiașilor. Ce sublimă e conștiință românească, crescând din fericirea faptelor de omenie și frățietate.

DREPTUL INTERNAȚIONAL. Orice cătorii auzim — deși auzim rar — vorbindu-se de dreptul internațional, înțelegem pe loc, că acel superb și multiseclar complex de norme, care reglementau viața internațională a națiunilor, este acum în mod tragic suspendat, deși — în sufletul omenirii nu a fost suprimat. Dreptul internațional există, totuși, în inima românilor, și poporului român îi dă o expresie de sentiment și morală. Din cauza că nu se poate aplica în planurile răsturnate ale vieții și în raporturile încurcate ale omenirii, dreptul internațional la noi a devenit omenie dictată de nobletea nativă a românului și de imperativele creștinești, care conduc viața neamului nostru. Și atunci, nu știți ce este mai bine — un drept internațional, care nu este în stare să pacifice viața popoarelor întotdeauna și comblect, sau conștiința umană care ca la noi românii îl înlocuiește cu conștiința de omenie și de dragoste creștină, ambele simțiri superioare conștiinței de drept. Aceasta frumoasă românească este conștiința mai ales a războiului și a poporului nostru.

PROBLEMA PALATULUI CULTURAL

Ca răspuns la articolul d-lui dr. Cornel Groșoreanu asupra problemei Palatului Cultural, d. Sim. Sam. Moldovan scrie următoarele:

Cercetând teatrul Banatului găsesem un eveniment care cred că merită relevat.

1815. — Toată Europa în flacări, toate popoarele în mizerie, toată cultura în destrămare. — Timișoara livrează făină și cereale infometaiilor. — Lugojul recrutează voluntari pentru armata austriacă. — Reșița fabrică ghiulele pentru tunuri, — iar Oravița, — acolo se adună prin aranjarea unui bal ajutoare bănești pentru răniți și invalizi din lupta popoarelor din Lipsca. — Acest bal s'a terminat cu un rezultat de 51 fl. 02 cr. în favoarea invalizilor și cu un chef mult mai mare în folosul birtășului. — Bine, asta e Oravița, — între acești Oravițeni — era și Ion Constantiny, care într'un moment dat a început să afirme, că Oravița are nevoie de un teatru, de un adăpost al artei, de un palat cultural, construit din piatră, cu o scenă mare, cu loji și balcoane cum are Viena. — Ion Constantiny în toată chefului tot vorbea, — vorbea despre cultură, despre artă, etc., până îl întrerupse un burghez: — Nu face nimic, Ioane, mâine îți trece. Așa am pățit-o și eu cu vinul acestui „Coroana”. — Toți răd și toți îl liniștesc pe Constantiny, fiindcă: „a înnebunit, sărmanul, chiar acum îi vine idia pentru un teatru, chiar acum în toată războiului mondial când Napoleon distruge toată Europa”.

Dar Ion Constantiny n'a mai putut scăpa de ideea sa, — și săptămâni întregi tot vorbea despre nevoia unui teatru, — și încodată de teatru...

Asta s'a întâmplat în Oravița în anul 1815/16 și rog să fii scuzat, când asemăn acest an cu anul 1944 din Timișoara...

Răsfoiesc mai departe în istoria Banatului, — și spre mirarea mea — ce aflui? — La 8 Oct. 1817, deci după un an, aflui că în Oravița s'a inaugurat în prezența Împăratului din Viena teatrul montanistic, construit din piatră cu o scenă mare, cu loji și balcoane, chiar așa ca „Teatrul Carol” din Viena.

Hm? — Așa se vede că rău am nimerit-o cu asemănarea anilor 1816/17 din Oravița și cu anul 1944 din Timișoara. — În Oravița s'a putut realiza în timp de un an „utopia Constantinyană”. — Asta mă pune pe gânduri, — nu cumva s'ar putea realiza și în Timișoara în timp

de un an „utopia Groșoreană”?

Ce minune a ajutat pe Ion Constantiny să reușească față de opinia publică a orașului său și să creeze o operă culturală pentru toată țara? —

Minunea din Oravița s'a întâmplat într-o oară dimineață a anului 1816, când femeile dela periferie aduceau lapte în oraș și muncitorii se grăbeau la lucrul lor. În mijlocul orașului se află pe atunci ruina edificiului vechi al minelor de aur. — Edificiul era mare, dar părăsit de decenii. — Ferestrele și ușile erau sparte și acoperișul de tot stricat. — Era un loc misterios pentru toți cetățenii. — Din această ruină se auzi într-o bună zi la răsaritul soarelui o muzică foarte frumoasă. — Femeile cu canele de lapte și muncitorii cu unelte lor în mână, — stăteau uimiți și ascultau muzica misterioasă. — Lumea s'a adunat în jurul ruinei și discuta plină de emoție muzica misterioasă: „Vine din pod”. — Dar de unde vine din cer, nu auzi că e corul ceresc? — „Asta înseamnă chemarea la judecata viitoare”. — Ne bate Dumnezeu, vine sfârșitul nostru”. — Femeile, copii și bărbatii, toți fugeau înșăimănțați la directorul montanistic. Procopie Lhotka de Smislow, și îi raportară și lui minunea. — Excelența Sa sculându-se din pat, trimise după paznicul de noapte, — dar acesta nu era niciunde de aflat, deci directorul s'a dus personal în fruntea morminei la ruină, — și când intra în întunecul interiorului văzu într'un colț o lumină misterioasă. — „Iată acolo un moroi, un strigoi” — dar directorul Lhotka nu se temea și când se apropie de lumină văzu că e lanterna paznicului de noapte — și acesta dormea într'un colț. — Îl trezi din somn cu întrebarea:

„Măi paznicule, ce faci aici?”

„Sărut pe Thalia”.

„Ce — ce?” — dar mai mult nu îl putu înțelegi, căci toți cetățenii constatară cu surpriză:

„Dar asta nu-i paznicul nostru de noapte, — asta e baronul, — e spahia nostru, — e Domnul Vasa.”

Și Excelența Sa Lhotka îl recunoscu și îl întrebă:

„Vasa — ce cânti tu în ruina aceasta?”

„Primise aici pe zeita Thalia, care nu auzi simfonia sferelor, cântecul ingerilor și înpreaga orchestră a Olimpului, care o conduce pe zeita noastră în sborul ei la noi.”

„Da, — da, — așa e, — așa am auzit și noi muzica cerului, cântecul ingerilor și orchestră zeilor, — așa a fost” — afirmară în cor toți cetățenii iar Excelența Sa continuă audierea lui Vasa de Petro-

„Bine, Vasa, muzica și cântecul zeilor vici, boierul din Ciudanovici:

ar fi deci clarificat dar cum ai ajuns tu în hainele paznicului de noapte cu lanterna la gât?”

„Ah, Excelență, oare nu știți, că și în Viena numai paznicul de noapte cunoaște secretele zeilor, — deci îmbrăcându-mă în hainele sale am devenit intimul muzelor, — cari chiar acum m'au înșințat că acest ținut fiind sub patronajul lui Hermes, care ne apără contra lui Marte, zeul războaielor, — zeita Thalia dorește să aibă chiar aici pe locul acesta un locaș, un templu, un teatru.”

„Il facem, — îl zidim, — îl construim” — strigară toți cetățenii, — dar Excelența Sa îi calmează:

„Bine, — bine, — oameni buni, — dar deocamdată duceți-vă cu toți acasă, — și fiecare om la munca sa, — iar tu, Vasa, te rog vino cu mine, cu tine mai am ceva de vorbit.”

În locuința directorului, Vasa de Petrovici își mărturisește cele întâmplate noaptea:

„Deci, după cheful din „Coroana” băieții au luat muzica și au dat sub asistenta mea, de paznic de noapte, serenade diferitelor fete, — apoi întorcându-ne ajunserăm în apropierea promenadei, unde deodată m'au oprit băieții în fruntea muzicanților: — Halt, — toată lumea halt, — stai — acum facem aici teatrul lui Constantiny.” — și arătară spre ruina minelor de aur. — Nu știu cum, dar deodată eram cu toți în interiorul casei. — Arhitectul Ion Niunyn mi-a luat lanterna din mână și ilumină prin ruină spunând: „aici va fi scena, — aici orchestra, — iar aici loja nobilimei și a demnitarilor, — poștește, Uica Vasa, ia loc, fie îți compete primul rang.” — Băieții m'au așezat pe o scăndură, sau așa ceva, și au declarat că eu sed acum în lojă. — Bine, deci ședeam în lojă și priveam cu interes „premiera”.

Lanternă s'a pus pe o ruptură de masă, Niunyn a început să măsoare dimensiunea spațiului, iar Constantiny începu lângă felinar a scrie și a socoti, — iar muzicanții cântau mereu din afundul întunecului. — Eu privii un oarecare timp această scenă, dar văzând numai măsurări, socoteli și scrieri, — ce în viață nu mi-au plăcut niciodată, — am închis ochii, ca să aud numai muzică.

Muzica a cântat tot mai clasic și frumos, — și deodată nu mai era orchestra în întunec, — ci într-o strălucită înălțime, — și fiecare țișan era un inger, care cânta din lyra, harfa sau dintr'o posană. — „Așa da” — m'am gândit, „premiera începe în Olymp”, așa au aranjat-o bine „băieții”.

Și apărură deodată cu simfonia sferelor o feioară luminată de raze divine, — și tot privea din nori în jos, — chiar spre mine, — și după ea apărură alte opt fete, una mai frumoasă ca cealaltă, și o întrebă:

Iar vrei să fugi dela noi Thalia, — iar vrei să sbori pe pământ, unde te duce gândul tău?

„Sbor la Oravița, — îmi deschid acolo un teatru.”

„O nefericito, chiar Oravița ți ai ales-o pentru locaș?”

„Da, chiar Oravița, căci Oravița, jur, este cel mai pașnic loc din Europa.”

Muzele au tras la îndoială că în Europa ar mai exista un loc pașnic și că Oravița ar fi un loc demn pentru un teatru, — s'ar rugat de Cleo, muza istoriei să dovedească câte bătăi și războaie s'au dat în jurul Oraviței. — Cleo deschide o carte voluminoasă și cantă prin paginile ei:

„Oravița? — Oravița? — Oravița nu figurează în cartea lui Marte.”

„Nu se poate, — ia caută Banat.”

Banat? — Banat? — Nici Banatul nu e ținutul lui Marte.”

„Dar sub ce stăpânire stă atunci Banatul?”

Cleo caută în diferite cărți și hărți, și deodată arată un document foarte vechiu: „Iată, am găsit, — fiți atenți, — Banatul de azi a fost ținutul Gefilor

(Continuare în pag. 5)

SIM SAM MOLDOVAN

Colțul Jariștilor

DREPTUL ȘI MORALA

Situată pe linia de evoluție a umanității, ordinea juridică pozitivă se prezintă ca o rezultantă a unor stări sociale avansate. Așezarea ei se integrează în procesul schimbării de structură a autorității, ale cărei faze le urmează și în mare măsură le caracterizează. Dreptul, înfățișat ca un ansamblu de precepte sau reguli de conduită, la observarea cărora indivizii pot fi înuți cu ajutorul constrângerii exterioare sau fizice, este o achiziție tardivă a societății frământate de necesitatea de a-și găsi un echilibru organic potrivit a garanța desvoltarea și propășirea omului în libertate și demnitate.

La început ordinea socială se sprijinea pe o rețea de percepțe religioase-morale, dictate de autoritatea care ea însăși era de esență religioasă. Decalogul este exemplificarea cea mai elocventă a acestor începuturi. Regula morală, revelată de însuși Creatorul lumii nu putea fi însă în contradicție cu legile veșnice ale naturii, de unde o apropiere până la contopire între Morala și Dreptul natural. Obligația omului de a respecta, apăra și desvolta propriile forțe trupești nu constituie oare transminerea pe plan moral a instinctului de conservare individual? Iar îndatoririle de caritate și justiție față de semenii săi, nu decurg oare din inexorabila lege a

naturii că omul numai în societate și cu concursul celorlalți oameni poate trăi? Și fiindcă sâmburele vieții sale este un dar al lui Dumnezeu, nu tot în mod natural va trebui să-și impună obligații de recunoștință și venerație față de divinitatea care l-a creat? Astfel îndatoririle față de Dumnezeu, față de semenii noștri și față de noi înșine, constituind cele trei domenii ale Moralei, isvorăsc din însăși natura lucrurilor.

Decalogul, completat cu Discursul de pe munte al lui Isus, constituiesc întreg fondul Dreptului natural, și deci al Dreptului pur și simplu, ale cărui reguli fac parte integrantă din preceptele morale. „Morala este un factor esențial al Dreptului”, zice GEORGES RIPERT. Ca o forță vie ea îi dirijează întreaga construcție. Datoria morală este suprema lege a societății civile. Regula de drept și regula morală au același domeniu, aceeași natură și același scop, pentru că dreptul trebuie să realizeze Justiția și ideea de justiție este o idee morală. Între ele nu există decât o deosebire de caracter. Regula morală își păstrează acest caracter până când rămâne interiorizată în conștiință. Din clipa ce se exteriorizează prin elaborarea tehnică legislativă și este sancționată, ea își schimbă caracterul devenind regulă juridică.

Dr. ION TENCHEA

DAJIA

AGRICULTURĂ
COMERȚ
INDUSTRIE

FINANȚE
MESERII
LEGI-DECIZII

AGENDA

Termene

30 Martie 1944

— Până la această dată se poate vinde consumatorilor făină albă, în orice cantitate și fără nici o formalitate.

31 Martie 1944

— Prolungirea termenului pentru depunerea declarațiilor anuale, pentru impunerile de pe exercițiul 1944-45 pentru societățile de capitaluri (societăți pe acțiuni).

Licitații

23 Martie

— În Regia Autonomă C.F.R., pentru furnizarea a 9.930 b. savură (desori de piatră dela concasov.

— Idem pentru în țasevonie a unor lucrări de terasamente, în valoare de circa 32 milioane lei.

— Idem pentru lucrarea și montarea a 2300 mp. placaj de gresie; valoarea lucrării 17 milioane lei.

24 Martie

— La Eforia școlară a Liceului de fete din Turda pentru darea în întreținere a manoperei lucrărilor de construire a sălii de mese și dependințelor.

— La Direcțiunea Pădurilor persoanelor juridice se va vinde materialul lemnos.

— La Direcția IX regională silvică Cluj motolor, Alba-Iulia, pentru darea în acord lucrurile de plătitul de plop.

— La primăria Brad, jud. Hunedoara, pentru vânzarea a 387 arbori esență gorun.

25 Martie

— La Lagărul de prizonieri No 3 din com. Independenței jud. Covurlui, pentru vânzarea unui autoturism „Ford”.

Miscarea firmelor

— Casa de Păstrare Soc. An. Moritfeld va ține adunare generală extraordinară în ziua de 20 Martie 1944.

— „Banca Centrală Bănățeană de Credit, Comerț și Industrie S. p. A. Timișoara se va ține adunarea generală ordinară pe ziua de 23 Martie 1944.

— Banca Comercială S. p. A. din Văraș a convocat adunare generală ordinară pe ziua de 26 Martie 1944.

Primăria com. Belint Jud. Timiș-Torontal Nr. 321/1944

PUBLICAȚIUNE

În conformitate cu dispozițiunile art. 61 din codul funcționarilor publici se publică concurs pentru completarea postului de agent administrativ dela aceasta primărie.

Reflecții își vor înainta cererile însoțite de actele personale prevăzute de articolul 3 și 58 din Codul funcționarilor publici la primăria comunei Belint, până la data de 20 Martie 1944.

Belint, la 10 Martie 1944.

Primar, Indescifrabil 1757 Notar, Indescifrabil

Primăria comunei Igrăș

No. 439/1944

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 25 Martie 1944 ora 9 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate la primăria comunei Igrăș pentru vânzarea în arnă a podului plutitor de peste râul Mureș pe timp de 1 an. Condițiunile se pot vedea zilnic în orele de serviciu la primărie. La caz că prima licitație nu va reuși a doua se va ține peste 10 zile adică în 4 Aprilie 1944 la aceeași oră și cu aceleași condițiuni.

Igrăș, la 10 Martie 1944.

1758

PRIMARIA

Situația Industriei și comerțului de pielărie în Banat

Capacitatea de producție a fabricilor de încălțăminte numai din Timișoara este de 60.000 perechi lunar

Într'un articol apărut zilele trecute am făcut câteva sublinieri în legătură cu arestarea acelor tăbăcari care au sustras piei brute dela colectare pentru a le tăbăci și pune în vânzare în mod clandestin, cu preț de speulă.

La aceste arestări s'a adăugat și aceea a conducătorului O. R. A. P.-ului din Timișoara, care în loc să caute a împiedica aceste procedee dăunătoare atât statului cât și populației, este acuzat că pentru diferite sume de bani, a înlesnit clandestinismul și deci sabotajul și speula.

Astăzi vom căuta să analizăm consecințele acțiunii criminale a tăbăcarilor arestați, dintre care unii nu erau decât improvizați, tentați din cauza marilor câștiguri posibile, de a practica o meserie pe care nu au învățat-o și cu care nu aveau nimic comun.

În situația aceasta se afla Iosif Cioba de curând arestat, descoperit că se apucase să practice industria tăbăcitului, fără a avea nicio legătură cu această profesiune.

Atât unii din tăbăcarii adevărați, cât și cei improvizați, au găsit teren prielnic în a plasa pe piață piei fabricate în mod clandestin, pe prețuri extrem de mari, care întreceau de câteva ori prețurile oficiale, datorită faptului că vânzarea piei în comerț este condiționată de anumite forme, ea neputând să se elibereze decât pe bază de bon.

Bonurile acestea căpătându-se extrem de greu, populația — parte din această populație — se găsea și se găsește și astăzi în situația sau de a umbla desculț, sau de a plăti oricât, cu toate că magazinele sunt pline de încălțăminte, posibilitatea de producție a fabricilor de ghete cât și a întreprinderilor de tăbăcărie cu mult mai mare decât cerințele populației acestei regiuni.

Și ca să ilustrăm oarecum situația cu cifre aproximative, care sunt foarte aproape de realitate, găsim necesară să precizăm că fabricile de încălțăminte din Timișoara și anume: Prima Banat, Filt, Industria Română de Piele și Star, fără a aminti atelierelor mici, au o capacitate de producție lunară de circa 60 mii perechi de încălțăminte.

Situația aceasta ne amintește oarecum de timpul când zahărul era încă nelăsat liber în comerț și când deși stocurile în fabrici erau destul de mari, majoritatea populației era lipsită de acest aliment de primă necesitate, pentru că rația distribuită oficial era prea mică, iar cumpărarea pe sub mână urcase prețul zahărului la 800—1000 lei, și prețurile acestea nu le preîndeau negustorii de coloniale de care depinde acest articol, ei oameni care în viața lor nu au avut nimic comun cu vânzarea zahărului dar care mirosind câștigul nu s'au dat în lături de a profita.

Același lucru se întâmplă astăzi cu pielea, cu țalpa și deci cu încălțăminte. Specula o fac nu oamenii de specialitate industriași sau meseriași cu răspundere, ei oamenii care nu au avut nimic comun cu această branșă, ca Cioba și alții.

Așa se prezintă astăzi situația cu pielea.

Deși avem destulă marfă brută, deoarece organizarea de colectare a pieilor brute este destul de bună, totuși marele public suferă iar statul pierde enorm prin neîncasarea impozitului ce i s'ar cuveni, deoarece tăbăcarii clandestini sustrag marfa dela colectura oficială.

Comercianții mici, sau pantofarul care nu a primit de luni de zile cotă, este nevoit să lucreze ca să poată trăi și de aceea este forțat să cumpere marfă pe sub mână, plătind supraprețuri, tăbăcării clandestine, care la rândul lui și el este obligat să plătească pe pielea brută mai mult decât colectura oficială.

În afară de asta, marfa cumpărată pe sub mână, pe lângă că este scumpă este și extrem de proastă, deoarece ea se prelucurează de oameni nepregătiți, dătanți în meserie, care nu au instalațiile unei adevărate fabrici de tăbăcărie.

Se plătește deci bani scumpi pentru o marfă proastă, care nu durează decât câteva săptămâni.

Singura măsură care ar putea pune capăt situației de astăzi, ar fi lăsarea liberă a vânzării pieilor și a încălțămintei, pentru că materie primă este destulă în țară, iar fabricile având posibilitatea să-și procure materia primă, ar putea face față tuturor nevoilor, atât ale populației civile cât și ale armatei.

Până atunci situația va rămâne aceeași, deoarece prin arestarea câtorva tăbăcari clandestini nu s'a putut soluționa nimic, fiind destul alții care continuă în această ramură clandestinismul.

Const. Jaleș

LEGI-DECIZII

Repertoriu

— Legea No. 130 pentru modificarea art. 27 și 29 din legea Nr. 80 din 6 Februarie 1941, pentru reprimarea faptelor ce pun în primejdie existența și interesele Statului (Monitorul Oficial Nr. 59 din 10 Martie 1944.

— Legea Nr. 131 pentru definitivarea și înaintarea a gradul II a membrilor Corpului didactic primar mobilizați în trupe operative, în timpul războiului, pentru reîntregirea Neamului (Monitorul Oficial Nr. 60 din 11 Martie 1944.

Texte-Comentarii

ÎN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI RACHIURI

Potrivit Decretului-Lege No. 519/944 publicat în Mon. Of. Nr. 129/10 Martie 1944, comercianții de vin și rachiri din vin, cu rîdeata sau cu amănuntul, impuși la Contribuțiuni Directe pe ex. 1943/4 la venitul anual de cel puțin 300.000 lei, sunt invitați ca până în seara de 20 Martie 1944, să depună la Administrația Financiară câte o declarație asupra cantităților de vin și de rachiri din vin recolta anterioară anului 1943, existente în stoc (depozitul lor) la data de 10 Martie 1944, urmând ca aceste stocuri să fie taxate cu impozitul pe cifra de afaceri cu oota de 5%, calculat la prețul lor de cumpărare.

Beriturile cari au suportat deja impozitul pe cifra de afaceri de 5%, se vor specifica aparte în declarația de mai sus.

Nedarea declarației sau o falsă declarație a stocurilor, atrage după sine amendarea întreprinderilor respective cu de cinci ori impozitul socotit ca sumtras.

Din impozitul stabilit de plată se va compensa — respective soada — de Adia Financiară, taxă fixă achitată anticipat drept impozit pe cifra de afaceri transpus pe hegănd de via și care revine la 0.20 lei pt. litru de vin.

Plata sumelor stabilite prin procesele verbale de debitare ce se vor face de organele de control după verificarea declarațiilor primite se va face în trei rate lunare egale, prima rată urmând a fi achitată până la data de 10 Aprilie 1944.

Comercianții de beauri cu rîdeata sau cu amănuntul, cărora li s'a stabilit impozitul pe cifra de afaceri de 5% după cantitățile de vinuri și rachiri din vin cumpărate în intervalul de timp de la 15 Septembrie — 30 Noiembrie 1943: pe baza declarațiilor luate la timpul său, sunt invitați ca să depună la Adia Financiară până la data de 20 Martie 1944 o declarație din care să rezulte cantitățile de astfel de beauri cumpărate între 15 Septembrie—20 Noiembrie 1943, cum și prețul lor de cumpărare, în vederea soaderii impozitului, — urmând însă ca să achite impozitul pe cifra de afaceri de 5% după cantitățile de vinuri și rachiri din vin cumpărate în intervalul dela 20 Noembrie—30 Noembrie 1943, în baza declarațiilor date la timpul său și a proceselor verbale ce li s'a dresat în cauză.

INFORMAȚIUNI

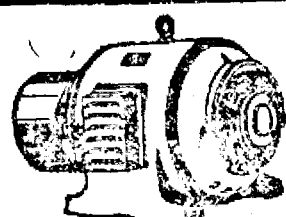
× EXPORTURILE DE MAZARE ÎN GERMANIA Ministerul economiei naționale anunță că exporturile de mazare în Germania, ce se efectuează de către diferitele firme exportatoare prin Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole să nu fie permise decât dacă Uniunea confirmă că marfa în chestiune a fost cumpărată dela producători. Ministerul de Finanțe a dat dispozițiuni organelor vamilor să pretindă la acest fel de exporturi o dovadă în acest sens din partea Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole.

× ÎNFIINȚAREA NOTEI 1 LA CIFRA DE AFACERI TARIF UNITAR Având în vedere avizul Comisiunii centrale a impozitului pe lux și cifra de afaceri, care conchide la înființarea unei Note pentru import la art. 654 din Tariful unitar al cifrei de afaceri a fost iscată următoarea decizie: „La art. 654 din Tariful unitar al cifrei de afaceri se înființează pentru import Nota I. având următoarea redacție și valoare medie: Nota I: Case și barăci de lemn demonstrabile lei 5000 pentru 100 kg. Această valoare medie intră în vigoare pe ziua de 13 Martie 1944.

× CREDITE PENTRU VITICULTORI. Pentru finanțarea viticultorilor ministerul de finanțe va acorda și în exercițiul 1944—45 credite în sumă de 900 milioane. Creditul se va acorda viticultorilor prin intermediul „Creditul național agricol”.

× INTENSIFICAREA CULTURII FLOAREI SOARELUI ÎN BANAT. Ministerul Agriculturii și Domeniilor a luat măsuri spre a mări suprafețele cultivate cu floarea soarelui. În anul acesta realizarea acestui program se centralizează în mâinile societății „Solagra” care va contracta cu cultivatorii, va pune la dispoziție semințele necesare și va cumpăra toată recolta obținută.

× CREDIT ACORDAT DE BANCA TIMIȘOAREI. D-lui Gh. V. Sumbasacu din București i s'a deschis un credit în cont curent până la concurența sumei de 5 milioane lei fără termen de către Banca Timișoarei din București, pentru care debitorul a găsit 10.000 meștri americani și 3.500 meștri țesături de bumbac amestecate, gajul fiind evaluat la 7.250.000 lei.

MOTOARE
electrice
la

GIANCNE

ELECTRO-RADIO

IV, Bdul Berthelot 6. - Telefon 12-22
Reg. Com. No. 187/10391/1940. 1695-1.

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— **CORALE.** Măne, Duminecă, 19 Martie a. c. corul Episcopiei de sub conducerea lui prof. Golumba, va da răspunsurile liturgice în Biserica din Iosefin.

— **SEDINȚA INSPECTORATULUI E. P. P.** Vineri, 17 Martie a avut loc o importantă sedință a comandamentelor și comandanților E. P. P. S'au discutat amănunte în vederea organizării unei serbări, care va avea loc în curând.

— **IMPORTANTE ACHIZIȚII LA BIBLIOTECA MUNICIPALĂ.** Biblioteca Municipiului Timișoara s'a îmbogățit recent, prin cumpărare, cu următoarele opere importante: „Comoara Neamului”, 10 volume de folclor de Gh. I. Tăslăuanu; „Cuvinte din Bătrâni” de Hașdeu; colecțiile revistelor istorice ale prof. Giurescu, Minea și Nic. Iorga, aceasta din urmă fiind acum completă.

— **FESTIVAL ARTISTIC.** Duminecă 19 Martie va avea loc un festival artistic organizat de școala profesională de fete de sub conducerea dnei Elena David și de Liceul de băieți Diaconovici Loga. Festivalul va avea loc la Palatul Cultural la orele 16.

— **CONCERTUL QUARTETULUI CUTEANU.** Joi, 23 Martie ora 20 are loc la Palatul Cultural, în organizarea Ateneului Român Filiala Timișoara, concertul quartetului Borog—Chiorescu—Cuteanu—Pap. În program compoziții de Haydn, Certeanu și Schubert. Bilete la agenția Tămășiu.

— **INFINTAREA UNUI CAMIN PENTRU CALFE LA TIMIȘOARA.** Prin ordinul Ministerului Muncii, sub Nr. 127.796/1944, se dispune întocmirea proiectului de buget pentru înființarea unui cămin pentru calfe ce va funcționa pe lângă Căminul de muncă de stat Nr. 3, din Str. Gen. Domășneanu, sub direcția dlui Vasile Roșu, actualul director al Căminului de Ucenici de Stat Nr. 3. Căminul de calfe va ocroti cu data înființării 60 de calfe.

— **INSPECȚIA PLANTAȚILOR DE PRUNI NOI PLANTAȚI ÎN PLASA LIPOVA.** Dl director al Camerei de Agricultură Timișoara se găsește în plasa Lipova, unde pe lângă verificarea bugetelor pășunilor comune și comunale din plasa Lipova, mai inspectează și plantațiile de pruni, plantați în toamna anului 1943 cari au fost subvenționați de către Cameră de oarece subvenția rămâne acordată numai acelor cari au făcut plantațiile după îndrumările primite de Cameră.

— **CONFERINȚA DESPRE REMBRANDT LA LECTORATUL GERMAN.** Miercuri 22 Martie ora 19.30 va avea loc la Lectoratul German din Timișoara o conferință cu proiecțiuni luminoase intitulată „Rembrandt und die grossen Niederländer des siebzehnten Jahrhunderts”. Va vorbi directorul Lectoratului German din Craiova d. prof. Karl Dessin. Oaspeții, cari sunt rugați să se anunțe la cancelarie (Bul. Regele Mihai 8) înainte de conferință, sunt bine văzuți în limita spațiului disponibil.

— **SCUȚIȚI DE AUTORIZAȚII DE CALĂTORIE PE C. F. R.** În conformitate cu aprobarea Marelui Stat Major al Armatei, direcția generală C. F. R. a aprobat ca personalul companiei internaționale a vagoanelor cu paturi să fie scutit de autorizația de călătorie, însă numai atunci când este de serviciu la vagoanele de dormit sau restaurante ale acestei companii.

— **LEGIFERAREA STUPĂRITULUI ÎN ROMANIA.** Duminecă, 12 Martie a. c. s'a ținut în București la Institutul Național Zootehnic sub prezidenția dlui director general dr. Rusu medic-veterinar, prima adunare generală a stuparilor din România, la care au participat cea 50—60 delegați din toate unghiurile țării, în frunte cu președintele Societății Centrale de Apicultură (București) dl Ghiocșan și dr. Florin Bemescu consilier medic-veterinar. Societatea Apicolă Bănățeană din Timișoara a fost reprezentată prin părintele Pavel Tismonariu președintele societății. S'a discutat proiectul de lege pentru stupărit, căruia după frumoase și interesante discuții, — i s'a dat redacția definitivă. România va fi deci prima țară în Europa care-și va avea stupăritul organizat prin lege.

— **„TRAVIATA” CU DRA CORNELIA STROESCU LA OPERA.** Duminecă 19 Martie se cântă la Opera Romană din Cluj-Timișoara „TRAVIATA” de Verdi cu dra Cornelia Stroescu în rolul Violetei. Cunoscuta cântăreașă din București, care a fost angajată la noi pentru o serie de reprezentații, a obținut un mare succes în concertul de Vineri seara tocmai cu aria din „Traviata”. Succesul acesta, precum și acela, încă viu în amintirea tuturor, din „Madame Butterfly” repurtat de dra Cornelia Stroescu în Noemvrie 1943, dă un interes deosebit spectacolului de Duminecă. Cântăreașă, care se bucură de aprecieri elogiase pentru calitățile ei vocale și scenice, a fost angajată și la Opera din Iași, unde va cânta la începutul lunii Aprilie „Boema”, „Traviata” etc.

— **INĂINTĂRI ÎN ÎNVĂȚĂMANTUL PRIMAR.** „Monitorul Oficial” Nr. 64 din 16 Martie publică numele învățătorilor înaintați în gradul II în învățământul primar, care au reușit la examenele de înaintare din sesiunile August 1943, Sept. 1942 și 1943.

— **EXAMEN PENTRU OCUPAREA UNOR POSTURI LA CASA DE PENSIUNI.** La 22 Martie 1944 ora 9 se va ține la Casa Generală de Pensii cu sediul în str. Sf. Ionică Nr. 9 un concurs pentru ocuparea a 20 de împiegați și 3 dactilografe. Condițiile de admitere și actele ce trebuiesc depuse sunt cele prevăzute în art. 3 și 57 din Codul funcționarilor publici. Inscriserile și orice informațiuni se primesc de la Serviciul administrativ al Casei până în seara zilei de 20 Martie a. c.

— **REGULAMENTELE PENTRU OCUPAREA POSTURILOR DE FARMACIȘTI.** „Monitorul Oficial” Nr. 64, partea I-a din 16 Martie 1944, publică regulamentele pentru ocuparea posturilor de interni în farmacii, de farmaciști, farmaciști șefi și inspecțori generali farmaceutici. Regulamentele indică: dispozițiile generale, condițiile de admitere, compunerea juriului și programa analitică.

Problema palatului cultural

(Urmare din pag. 3)
și Agathyrșilor, — iar hegii Agathyrșilor sunt urmașii ai copilor lui Hermes. — Hermes fiind deci patronul Agathyrșilor, ocrotește și păzește Banatul de azi și apără poporul său de orice pericol.”

„Ah Hermes! — Hermes! — trimisul zeilor, — așadar — acum înțelegem, — singur numai el, Hermes, este în stare să apere un ținut de furia lui Marte și să țină un popor în pace.

„Da, Hermes s'a îngrijit de Agathyrși și zeștia erau cu trup și suflet adepții lui. În numele lui Hermes au jurat fidelitate regilor, în numele lui s'a început orice luptă și în numele lui s'au închinat lui Zamolxe. Cultul lui Zamolxe s'a bazat în puterile lui Hermes pe sacrificiu. — În fiecare casă era un jertfelnic, un pristol familiar, prin care s'a dat praznicul, pomana etc. — iar la poarta fiecărei case era o „cutie a miilor, în care locuitorii, la intrarea sau ieșirea din casă jertfeau ceva în numele lui Hermes pentru a fi păziți pe drumuri.”

„Bine, bine, Cleio, acum știm totul, dar tu Thalia, de ce nu ne-ai spus imediat că vrei să zbori în ținutul lui Hermes? — Dece ne-ai speriat cu nefericita Europa, care în cea mai mare parte este subjugată de Marte?”

„Ce să vă spun multe, dacă nu cunoașteți istoria și dorința zeilor? Hermes e acum nemulțumit de poporul său din Banat, că nu mai sacrifică nici un ban și nici o oboasă de bunăvoie numai sub presiunea autorităților. — Mă trimite deci la Oravița, în Banat, pentru a introduce acolo prin arta dramatică tradițiile vechi de sacrificiu.”

Ată, a ținut discuția muzelor și Thali, coborînd pe pământ, voia chiar să mă să-

— **ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI FOȘTILOR LUPĂTORI DIN GĂRZILE NAȚIONALE ROMANE.** Comitetul Asociației Fostilor Luptători din Gărzile Naționale Române 1918—1919, filiala Timișoara, convoacă pe membrii săi la adunarea generală care se va ține în ziua de 26 Martie 1944, ora 10 a. m. în sala mică de sedință a Municipiului Timișoara sub președinția dlui dr. Aurel Cosma Consilier Ministerial, cu următoarea ordine de zi: Deschiderea adunării generale. Aprobarea bilanțului pe anul 1943, raportat de dl dr. Aurel Popoviciu Casierul General al asociației și descărcarea comitetului și a cenzorilor. Votarea noului proiect de buget pe anul 1944. Eventuale propuneri. Intrucât la ora 10 a. m. nu vor fi majoritatea membrilor, adunarea se va amâna pe ora 11 a. m. când se va ține cu membrii prezenți.

— **TARG DE TAURI LA LUGOJ.** Luni 20 Martie va avea loc la Lugoj lângă Gara C. F. R. și lângă Obor târg de tauri. Biletele de vite sunt obligatorii la intrarea în târg.

— **ÎN ATENȚIA D-LOR ÎNVĂȚĂTORI.** Se atrage atenția în mod serios, învățătorilor de a nu introduce nici o broșură sau carte, de niciun fel, pentru învățământul primar superior, fără recomandarea ministerului culturii naționale.

— **ESTE INTERZISĂ ÎNCHIRIEREA SAU OCUPAREA ÎNCĂPERILOR RECENSATE SAU RECHIZITIONATE.** Prefectura jud. Timiș Torontal, Serviciul de cartiri pentru Municipiu, din str. Lenau Nr. 6 aduce la cunoștința publicului că este strict interzis a se închiria sau a se ocupa locuințe, camere, magazine, șoproane, etc. până ce nu s'a obținut în prealabil, viza serviciului amintit, din care să rezulte că aceste locuințe, camere, magazine, etc. nu sunt recensate, sau rechizitionate, în scop de încartiruire. Proprietarii vinovați, vor fi dați în judecată, iar locatarii vor fi evacuați în termen de 24 ore prin forță publică.

— **„BACALAUREAȚII TIMIȘOAREI”** Din cauza abundenței de material, cronica revistei jucate cu mare succes Joi la Teatrul Național de elevii cl. VIII St. ai Liceului C. D. Loga va apare abia în numărul nostru viitor.

— **DELEGATUL MINISTERULUI MUNCII PE LANGA CAMERA DE MUNCA DIN TIMIȘOARA.** În urma noii organizări a corpului de inspectori din ministerul muncii, d. inspector Vasile Marta delegatul acestui minister pe lângă Camera de Muncă din Timișoara, a demisionat. Noul delegat al ministerului Muncii pe lângă Camera de Muncă a fost numit d. Petre Popescu, șeful inspectoratului regional al muncii din Timișoara.

— **TUDOR MUȘATESCU LA ARAD.** Cel mai mare autor dramatic al țării, d. TUDOR MUȘATESCU, prezintă Marți, 21 Martie, sguduitoră melodramă „Cerșetorii în haine negre” localizare după D'Ennery și Cormon. Din numeroasa distribuție (60 persoane), amintim pe maestrul Ovid Brădescu dela Teatrul Național în „reprezentatie” Florica Șerbescu, Sabina Mușatescu, Ecaterina Maican, Florica Teodorescu, Cezar Rovinescu, N. N. Matei, I. Dragomirescu, I. Negrea, P. Teodorescu, Anghela Costache, etc. Bilete la toate spectacolele, la Agenția Teatrală ILIES, telefon 22-55.

— **CERTIFICATE DE NUTRIMENT.** Direcția comercială CFR face cunoscut că în Instrucția I pentru transportul călătorilor s'a introdus dispoziția prin care direcția asistenței este autorizată să elibereze certificate de nutriment, cu care să poată călători personalul unităților exterioare ale direcției asistenței.

— **PENTRU ABONAȚII DIN CARAȘ.** D. încasator Cușu Gheorghe lucrează până la 25 Martie în Timișoara, după această dată încep încasările în județul Caraș.

— **BONURILE DE ALIMENTE.** Bonurile de alimente valabile pe săptămâna 20 Martie până la 26 Martie 1944 inclusiv. Pâinea populară se vinde pe bonurile de pâine Nr. 248, 249, 250, 251, 252, 253, câte 500 grame pe persoană la brutarul unde consumatorul s'a înscris conform Ordonanței No. 4/1944. Untura se distribuie pe bonul No. 11 de untură a lunii Martie 1944. Carne se distribuie pe bonul de mîlai No. 19 câte 1½ kg, adică un kg. și jumătate (pro persoane pe săptămână). Untdelemnul se distribuie pe bonul No. 5 de ulei câte jumătate litru, adică 450 grame de perscane.

— **ÎNLOCUIRE ÎN ROL LA NAȚIONAL.** D. Nicolae Sasu, fiind împiedicat de de un doliu în familie să joace, în reprezentarea ultimă a piesei „Omul de zăpadă” rolul dsale a fost ținut de d. Miluță Lapteș. Înlocuirea aceasta a fost numai interimară, d. Nicolae Sasu reluându-și locul pe scenă.

— **CONCEDIEREA PERSONALULUI DIURNIST DE PE LANGA INSTITUȚIUNILE MINISTERULUI DE AGRICULTURĂ.** La data de 31 Martie crt. angajarea întregului personal diurnist încetează. Pentru personalul absolut necesar se va face propuneri arătându-se necesitatea absolută a celor propuși despre cari va decide d. ministru personal.

— **SALARILE PAZNICILOR DE CAMP ȘI A AGENȚILOR AGRICOLI.** Începînd de azi, caseria Camerei de Agricultură Timișoara plătește salariile paznicilor de câmp și a agenților agricoli din cuprinsul județului Timiș-Torontal. Ordonanțarea s'a făcut pentru toate lunile până la 1 Martie crt. Se exceptează comunele cari n'au vîrșat cotele.

— **DR. AUGUSTIN CIURDARIU,** notar public, mutându-mă din Vinga la Periam, anunț cîntela mea că pot fi găsit la adresa mea vis-à-vis de gară în Strada Titulescu Nr 752. 1683

SEM SAM MOLDOVAN

„ALBINA” institut de credit și de economii, Sibiu

ACTIV BILANT INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1943 PASIV

L e i				L e i			
Casa:				Capital social			
a) Numerar efectiv	112,569.955						150,000.000
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.	134,009.025			Fonduri de rezervă:			
c) Bonuri de casă la purtător	100.880.000		347,458.980	a) Rezervă legală	30,000.000		
Disponibil la bancă				b) Alte fonduri (de ajutoare) I			
In țară			80,712.138	1. Fond cultural „Vlașion Roman”	4,163.627		
Portofoliul de titluri				2. Fond Partenie Comuna	1,105.112		35,268.729
I. Titluri românești				Fonduri de amortizare:			
In Portofoliu:				a) Pentru creanțe dubioase	51,479.350		
1. Cu venit fix:	Val. nom.	Val. integ.		b) Pentru imobile	7,000.000		58,479.350
a) Efecte publice	166,718.400	95,244.293		Dobânzi nerrealizate la creanțe dubioase			
b) Scrișuri și obligațiuni	6,832.400	4,552.495	99,796.788	Diferențe de curs nerrealizate la Portofoliu de titluri			
2. Cu venit variabil:				Fondul patrimonial de pensii al funcționarilor			
a) Acțiuni cotate la bursă	23,736.560	25,741.443					3,661.272
b) Acțiuni necot. la bursă	17,450.030	6,729.510	42,470.953				10,519.061
II. Titluri străine:							33,977.700
a) Efecte		22		Depuneri spre fructificare:			
b) Acțiuni	9,450.000	9,450.900	9,450.932	I. La purt. sau mon.			
Plasamentul Fondului de rezervă:				dar plăt. la purt.:			
Efecte publ. gar. de Stat	10,718.000		5,694.320	a) Cu livret de econ.	La vedere:	Pe termen:	
Portofoliul de scont:				la purtător	123,156.960	122,845.197	246,002.157
I. Plătibile în țară:				b) Cu livret de econ.			
a) Cambii fără garanție	71,582.675	21,438.800	93,021.475	nom. dar plătibile			
b) Cambii garantate cu				la purtător	88,747.400	111,301.648	200,049.048
titluri și mărfuri	12,964.100		12,964.100	II. Nominative:			
c) Cambii gar. cu ipotecă	190,342.963	88,821.100	279,164.063	a) Cu livret de econ.	353,944.775	237,753.215	591,697.990
d) Cambii cu div. gar.				Total general:			
și scris. de gar.	150,362.104	1,336.000	151,698.104		565,849.135	471,900.060	1,037,749.195
	425,251.842	111,595.900		Creditori:			
Debitori:				I. Din țară:			
I. Din țară				a) Creditori nereduși			
a) Debitori fără garanții	71,296.096	9,070.000	80,366.096	Nou	250,229.634	619,213.195	869,442.829
b) Debitori cu garanții				II. Din străinătate:			
efecte și cambii	13,512.505		13,512.505	Nou		2,293.244	2,293.244
c) Debitori cu garanții					250,229.634	621,506.439	871,736.073
de mărfuri	227,092.165	8,000.000	186,914.555	Angajamente de reescont:			
d) Debitori cu garanții							
de mărfuri	227,092.165	8,000.000	235,092.165	Provenite din:			
e) Debitori cu garanții				Efecte scontate Camb. de circ.			
de ipotecă	358,588.532	67,400.000	425,988.532	I. Curente la B. N. R.	111,595.900	92,470.000	204,065.900
f) Debitori cu garanții				Ocuri și ordine de plată:			
diverse	204,970.069		204,970.009	Simple:			
	1,054,373.922	92,470.000		Cu plata în țară			18,051.005
Creanțe în conversiune conf. Legii din 7 IV. 1934:				Dividende neridicate			1,873.756
a) In portofoliu cota redusă			70,935.498	La vedere:			
Participațiuni:				Conturi diverse creditoare	27,427.202	43,553.321	71,280.523
La alte întreprinderi			40,377.765	Conturi transitorii			10,009.472
Imobile:				Beneficiul net:			
a) Pentru uzul propriu și imag. de mărfuri		43,285.234		a) Reportat din anul trecut		1,491.025	
b) Pentru trebuințele funcționarilor		10,700.000		b) Din anul curent		37,871.949	39,362.974
c) Alte imobile		58,045.930	112,031.164				
Conturi diverse debitoare							
			53,414.818				
			2,546,035.020				2,546,035.020

DEBIT CONTURI DE ORDINE CREDIT

Div. et.	3,554,924.925	Div. et.	3,554,924.925
----------	---------------	----------	---------------

DEBIT CONTUL PROFIT ȘI PIERDERE CREDIT

L e i				L e i			
Cheltuieli de administrație:				Report din beneficiul anului precedent			
a) Salare și indemnizații	59,048.176						1,491.025
b) Diverse	20,468.944		79,517.120	Dobânzi încasate:			
Impozite și taxe				a) De la Portofoliul de scont	27,276.177		
			6,872.387	b) De la debitori	90,656.601		117,932.778
Dobânzi plătite:				Comisioane încasate			
a) La depuneri	18,072.857						80,474.230
b) La reescont	9,114.692			Venitul portofoliului de titluri și participațiuni:			
c) La alți creditori	21,970.738		49,158.287	a) Cupoane exigibile	9,659.990		
Comisioane plătite				b) Din participațiuni	2,341.244		12,001.234
			4,982.868	Venitul imobilelor			
Amortismenți:							11,994.169
La creanțe dubioase			14,000.000				
Beneficiul net:							
a) Reportat din anul trecut		1,491.025					
b) Beneficiul anului curent		37,871.949	39,362.974				
			193,893.436				193,893.436

Sibiu, la 31 Decembrie 1943.

Dr. Nic. Ben,

președintele Consiliului de administrație.

Dr. Mihai Veliciu,

director general.

Pentru contabilitate:

Eugen Vancu,

expert-contabil.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele, codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă

CONSILIUL DE CENSORI:

Ioan Văcișanu
președinte.

Constantin Popa

Matei Jiga,
expert-contabil.

EROII NOȘTRI

GHEORGHE ROTARIU

Tânărul Gheorghe Rotariu, al șaselea copil al părinților săi bătrâni care azi nu mai au 70 de ani, a plecat acum doi ani cu regiment de vânători pe front. Abia implinind vârsta de 25 ani și participând cu elanul tinereții sale la cele mai grele lupte pe câmpiile nesfârșite ale Rusiei invadate de agenții necredinței din țara „Țărului roșu”, care a pornit împotriva popoarelor creștine luptă de exterminare și dărâmare a civilizației europene.

Conștient de luptă sfântă și dreaptă a patriei sale, tânărul soldat Gheorghe Rotariu, luptă cu credință în contra hoarelor barbare, pentru a asigura bătrânilor și părinți liniștea înaintașilor lor bătrâneți.

Într-o dimineață senină de primăvară, când primele raze de soare ca niște imense sulite brăzda înălțimile cerului, Gheorghe Rotariu este cîrmărit de gloanțele dușmane și cade eroic cu fața în pământ, ca o jertfă prețioasă pe altarul patriei neamului românesc. Vestea morții lui ne-a înduioșat pe toți iar ochii noștri înălăcrimați i-au adus un ultim omagiu. Azi, bătrânul său tată și îndurerata măicuță, cari și-au pierdut prin moartea lui cea mai de preț comoară, își prohodesc în suspine și tânguiră dureroase nădejdea bătrânețelor lor amare.

Ostașul Gheorghe Rotariu, un cărturar-păian, care și-a dat ultimul ban pe o carte bună pe care a socotit-o întotdeauna o lumină a minții, a fost conștient că numai prin jertfă se poate cuceri biruința și dăinuirea în veac al unui popor.

De aceea a preferat moartea sa trupească pentruca să învieze neamul.

Noi dragă Georgică cari ți-am prețuit sufletul tău nobil, strădania muncii tale cinstite pentru a dăruia părinților clipe de mulțumiri sufletești, ca și fapta ta eroică, îți vom purta în suflet icoana faptei.

Eroul Gheorghe Rotariu

tuirii și a bunătății tale, slăvind-ți numele cari azi s'a încoronat cu cununa nevestejiții a măririi, iar părinților tăi rămăși fără sprijin la adănci bătrânețe, le vom fi reazim și ocrotire până la sfârșitul vieții.

Pr. HORIA VIȘOIU

Bravura vânătorului de munte Oprea Ioan

Sub presărea creșcândă a bravilor noștri vânători de munte, bolșevicii dela apul de pod de lângă Kerei, se predau neapăsătoriți, nădăjduind că vor intra într-ocolo o scăpare, se năpusteau agrozii spre țara.

Zadarnic însă. Ambarcațiunile ce-i aduseseră, lavițe pline de proiectilele noastre, dormeau somnul de veci cu boturile înfipte adânc, în mărul gros.

Epavele ambarcațiunilor se legăneau în vânt, proiectându-și siluetele triste în aneierea valurilor.

Pământul proaspăt mușcat de obuze, umeda încă, Resturile bolșevicilor, lăzi goale de muniție, tunurile lăsașe de țigari în amplasamentele lor în poziție de tragere, lăncurile uriașe nimicite de bombe avioanelor Stukas, toțul, purta în urmele bravurei româno-germane....

Grupuri de bolșevici, infiltrându-se pe încoșă, căutau totuși să se apropie de lăzile și să ațace prin surprindere unitățile cantonate în sașul E.

În dimineața aceea, se dăduse ordin să se rănăne pe poziție până la completă lichidare a tuturor resturilor bolșevice.

În aer, stăruia încă mirosul prafului de pușcă....

Într-o groapă de obuz, soldatul Oprea Ioan cu câțiva camarazi, culcați pe trunchi, povesteau scene peșceute în timpul luptei ce se consumase.

Ochii lor însă erau atenți la tot ce se petrecea în față.

Soldatul Oprea Ioan este un flăcău anar sprinten ca o verșită și de un curaj neîntrecut.

S'a făcut cunoscut printre camarazii săi datorită repetatelor lui acte de bravură.

Se oțarea primul oridecâte ori era vorba de o misiune ce reclama curaj și sânge rece.

Se avânta în vârtejul luptei celei mai aspră și atunci când orice speranță de întoarcere a lui era spulberată, soldatul Oprea Ioan apărea ca din pământ cu biruință-i calm și nelipsitul surâs depe buze.

— „Nu s'a făcut încă glonțul care să mă doboare pe mine”, spunea el liniștit.

Incepuse a coborâ din înalt, umbre ce-rușii când soldatul Oprea Ioan a rupt brusc firul povestirii ce începuse.

— „Ja priviți colo!... Nu sunt ciolo-

veci!

Ochii lui ager nu se îngelase nici de data asta. Ca la 200 metri de ei pe firul unei văi, un grup rasleț de bolșevici căutau să dispară într-un stufăriș din față.

— „Stați aci. Mă reped până acolo, să văd ce este cu ei. Când vă voi face un semn cu mâna să veniți. Fiți gata.”

Lui Oprea nu-i era teamă. Se luptase el singur cu mult mai mulți și nu fusese frică, dar acum?

Apoi, „odată moare omul”, cum spunea el.

Se ferea mai mult să nu fie descoperit de bolșevici cari, în cazul acest i-ar fi răzuit planul.

Vroia să-i ducă vii, plocon, domnului Căpitan.

De aceea, cu mare atenție, strecurându-se printre iarba uscată, oprindu-se și ciulind urechile, apoi pornind din nou se apropia din ce în ce de ei.

Nu trecuseră zece minute.

Pe coama ce se proiecta în zarea sură, mâna soldatului Oprea Ioan se agita nervoasă.

— „Sunt mulți. Uite-i cum se apropie. Li lăsa să se apropie mai bine și... tragem”, a spus el.

Așa au făcut.

Când bolșevicii erau ca la 60 de pași de ei, soldatul Oprea Ioan a sărit drept în sus și a strigat cu vocea lui de tunet:

— „Pe ei băieți!...”

Ploaie de foc a pornit atunci din puștile bravilor vânători.

Luați prin surprindere, bolșevicii n'au avut timp măcar să ia armele la ochi. Câteva focuri sfioase, doar, au răspuns apoi au amuțit și acestea.

A fost deajuns însă.

Din umărul stâng al soldatului Oprea, au început a se prelinge șuvițe subțiri de sânge ca niște fi e de arnicu roșu, mai întâi, apoi o pată groasă roșie, ca o floare aprinsă de bujor a ieșit de sub veston.

— „De-acum nu mai mor”, a spus bravul vânător camarazilor săi ce-l duceau spre Postul de Comandă, în urma șirului de prizonieri.

— „Glonțul făcut pentru mine și-a greșit ținta. Rușii ăștia nu știu nici măcar să ia linia de ochire ca lumea!”

Serg. T. R. Dimitrie Scheianu
Reporter de război S. M. P.

Atențiune!

SALON DE RADIO „PHILIPS”

vinde:

Renumitele aparate de Radio PHILIPS

Mașini de cusut electric „MUNDLOS”

MAȘINI de cusut „STADION”

Mașini de cusut „IDEAL” pentru croitor

Lămpi de Radio

Lustre, reșouri și toate materialele electrice

la prețuri foarte reduse.

Vânzarea și în rate!

Propr. POP PETRE, Timișoara, Bdul Carol Nr. 14

Telefon 30-20.

Nr. de Inreg. 203/10646 1722

Cel mai bun și cel mai indicat aliment pentru copii sușaci. Cuprinde fosfat de calciu tribazic și gris curat de grâu.

Depozit:

ESCULAP

S. A. R. București

Str. Gral Cristian Teli 17
Telefon 5-07-39

Și la toate magazinelor de coloniale.

1691

COOPERATIVA CONSTRUCȚIA ȘI MOBILĂ MODERNĂ

Centrala:

TIMIȘOARA III, Str. Romulus 87. TELEFON: 11-83

BIROU DE CONSTRUCȚIE ȘI ANTREPRIZE: CONSTRUCȚII DE FIER ȘI DE BETON ARMAT, PODURI, TURBINE, CONSTRUIREA ȘOSELELOR ȘI DRUMURILOR, PAVAJ ȘI ASFALT, CARIERA DE PIATRA etc.

FABRICA DE MOBILE ȘI TAMPLARIE, DE CONSTRUCȚII: CELE MAI MODERNE MOBILE, DIFERITE, UȘI, CONTRA PLACATE, CASETE DE RADIO.

EXECUTAREA CU PREȚURILE CELE MAI AVANTAJOASE. 1756

Cinema

CORSO

Cinema

DUMINECĂ ULTIMA OARĂ

Revelația anului cinematografic REGINA LINNANHEIMO alături de TAUNO PALO în monumentalul film:

BUZE ÎNSÂNGERATE

JURNAL O.N.C. 106.

Repr. 3, 5, 7 și 9

1637

LUNI, 20 MARTIE premiera filmului

IN VÂLTOAREA VIEȚII

cu: ALIDA VOLLI FOSCO GIOCHETTI și MARIA DENIS

TRACTOARE,

Valțuri Buhler pentru porumb, Trioare, Site de mătase pentru mori, ELECTRO-MOTOARE, FERAȘTRAIE pentru gateri.

găsiți în depozit la CASA ELVEȚIANĂ DE IMPORT

EDUARD HOHN S-sor

București IV, Str. Lirei Nr. 4. - Telefon 2-39-74

Reg. Com. 6814/1932.

1745

CATEDRALA MITROPOLIEI BANATULUI

Din documentele ce ne stau la îndemână se ştie, că în Timişoara, a fost episcopie ortodoxă română, care a fost înălţată la rangul de Mitropolie.

Când Banatul a fost părăsit de Turci, la 1718, după pacea dela Passarowitz, în Timişoara Românii aveau un episcop cu numele Ivanichie.

Pentru cei ce n'au cunoscut zbuciumul vieţii acestui pământ românesc şi nici lupta grea dusă de strămoşii noştri pentru păstrarea credinţei ortodoxe române, credem că e potrivit momentul, ca azi când s'a realizat prima înfăptuire, reînfiinţându-se Episcopia ortodoxă română a Timişorii şi când la chemarea aiesului dorit, a P. S. Sale Părinţului Episcop dr. Vasile Lăzărescu s'a pornit cu atâta însufleţire a se aduna fondurile pentru terminarea catedralei, — să publicăm câteva date ale acestei lupte.

După ce Banatul a fost ocupat de Austrieci, Viena, — prin politica ei dusă faţă de poporul românesc care a culminat prin actul Unirii dela 1698, a căutat şi pe aceste plajuri să aplice principiul „divide et impera”, lăsând biserica ortodoxă română subjugată episcopului sârbesc.

Faţă de această tendinţă de sfărmară a unităţii neamului, s'a înşiruit la luptă: Dimitrie Tichindeal, Paul Iorgovici şi Constantin Diaconovici Loga.

La anul 1848 pe Câmpia Libertăţii din B.aj. prezenti fiind Andrei Şaguna episcopul ortodox şi Sterca Şuluşiu, episcopul unit, în faţa celor 40.000 de Români, nemuritorul Simeon Bărnuţiu, în istoricul său discurs a arătat tot răul de care suferea poporul românesc, cerând libertate şi autonomie.

Referitor la credinţa religioasă făcăm constatarea: „Cu Unirea deodată a intrat o ură între Români, care a ţinut mai bine de 80 ani, nu cereţi să descriu cum se certau fii cu părinţii, cum se băteau fraţi cu fraţi fără să ştie pentru ce. Cei neuniţi n'aveau nici preoţi, nici episcopi până ce căzură sub jugul sârbesc, nu-i apăra nici o lege în ţară şi pe deputaţii pe cari îi trimiteau la Curtea împărătească duşmanii lor mijloceau de-i puneau la închisoare”.

Tot în anul 1848, în faţa a 30.000 de Români Bănăţeni, la Lugoj, luptătorul neînfrânt, Eftimie Murgu, a cerut scăparea poporului român de jugul iobăgiei şi eliberarea bisericii ortodoxe române de sub ierarhia sârbească, făcând act de autoritate, a destituit pe episcopul sârbesc din Timişoara şi a încredinţat cu conducerea diecezei, ca vicar pe protopopul din Lipova Dimitrie Stoichescu.

Marele Mitropolit Şaguna, la 24 Decembrie 1864, când s'a reînfiinţat Mitropolia Românilor ortodoci din Transilvania şi Ungaria, a cerut Episcopie pentru Timişoara, dar Curtea imperială nu a aprobat.

Lupta era mare, grea, dar dragostea Bănăţenilor faţă de credinţa strămoşască ortodoxă română era atât de puternică, că s'au înşiruit la această luptă tot ce a avut acest pământ mai valoros, mai nobil şi select.

Andrei Mocioni, a refuzat să primească orice demnitate în sinodul şi congresul naţional bisericesc, lăşându-l, pentru că nu s'a aprobat reînfiinţarea episcopiei din Timişoara. La 1865, având alături de el şi pe vajnicul luptător Vicenţiu Babeş, adresează împăraţului o nouă cerere, Neizbutind, a sulevat ideea transferării la Timişoara a scaunului episcopesc dela Caransebeş¹⁾, pentru că aceeaşi zi şi aşte localul potrivit, s'a oferit el să-i cumpere clădirile necesare. N'a izbutit.

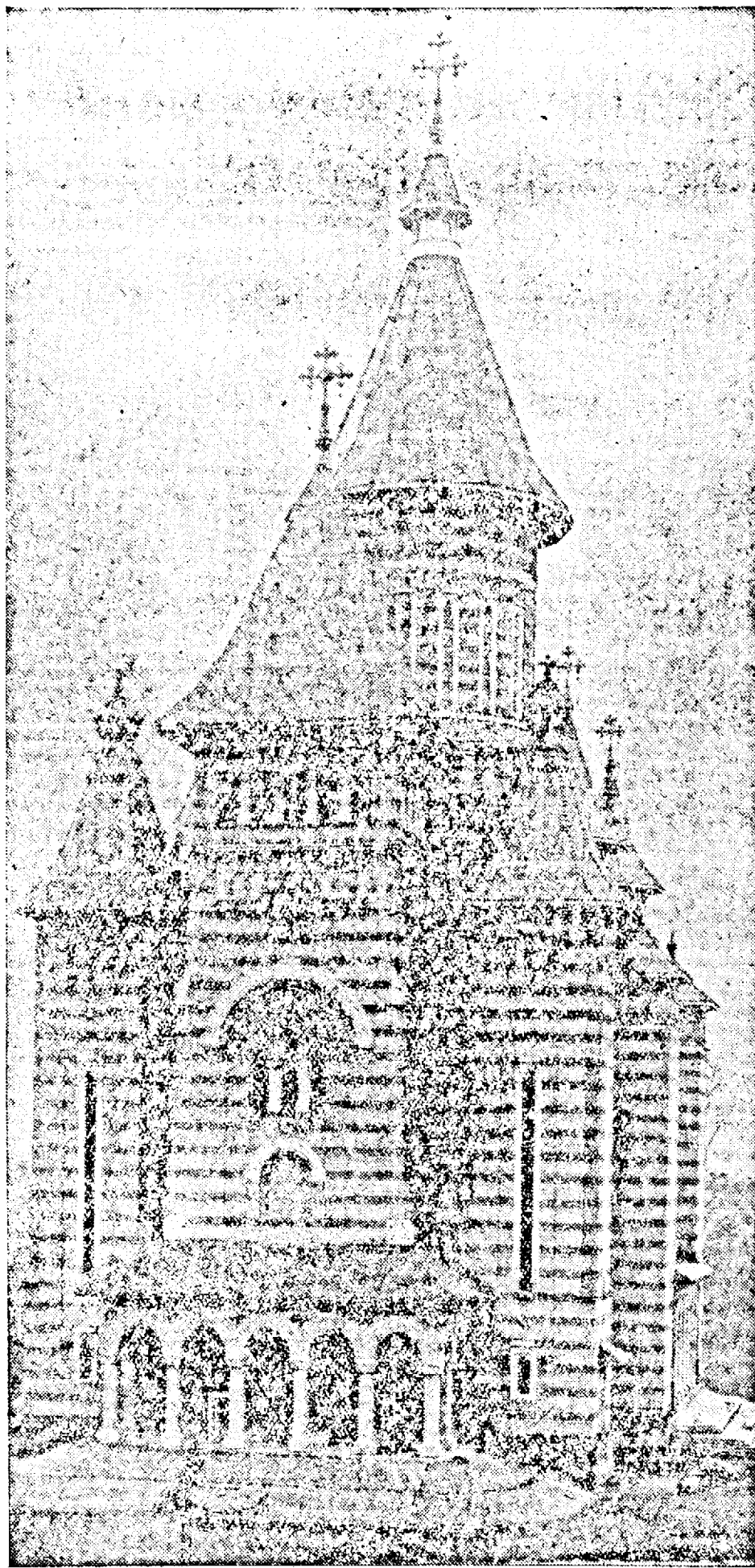
Acestor luptători ai neamului nostru din Banat s'a alăturat şi Pavel Rotaru.

Neodormit, neînfricat luptător şi apostol al naţionalismului constructor şi al ortodoxiei a fost începând din anul 1876 până la moartea s'a întâmplată la 23 Martie 1929, Emanuil Ungureanu.

Ca deputat în sinoadele eparhiale dela Arad, la congresul naţional dela Sibiu, în întruniri publice, prin articole de presă, prin nenumărate memorii, vecinilor Români, e lucru mare, iar la lucruri

şi pretutindeni în slujba înfăptuirii acestui postulat: Episcopia ortodoxă română din Timişoara.

Nu numai cu cuvântul, ci şi cu fapta el a lansat cel dintâiu apel pentru crearea fondului episcopiei, când a rostit cuvintele: „înfiinţarea unei episcopii şi ridicarea unei reşedinţe episcopieşti pentru care, e lucru mare, iar la lucruri

Donații pentru catedrală

Donațiile făcute până la 19 Martie 1944
Rezultatul colectei din ziarul „Dacia”
No. 58: Lei 8.626.989.

Au contribuit la Cassa Sf. Episcopii următorii: Of. parohial Sânpetru german 5000; Bucur Vidrighin dir. de Bancă Timişoara 10.000; Primăria Municipiului Timişoara prin dl. primar dr. Ion Doboşan 2.000.000; Prof. Gheorghe Andraşiu, Timişoara 100.000; Clasa IV-a a şcolii primare „Spiru Haret” din Timişoara Lei 5370; Dr. Iuliu Coste adv. Timişoara 50.000; Gheorghe Stoian, Timişoara 200.000; Parohia Vilele Fabric 3.000; Dr. Aurel Baciu, decanul B-

roului adv. 15.000; Dr. Gheorghe Ienovan secret. barou. 2.000; Pavel I. Munteanu judecător 5.000; dl. General de Corp de Armată Corneliu Dragălia Guvernatorul Bucovinei 300.000 Lei.

La Cas. „Banca T-şoara” Ing. Mircea Vaida Voievod, T-şoara 100.000; Bias Nic., Timişoara 100.000; Cornel Molin, Timişoara 10.000; N. N. 5.000; Petru Pavel, agricultor, Timişoara 25.000; Funcţionarii şi angajaţii „Băncii Timişoarei”, fără privire la confesiune şi naţionalitate 60.000; Total Lei 11.612.359. Colecta continuă.

mari se cer şi jertfe mari”.

La insistenţa lui Primăria Municipiului Timişoara a cedat terenul de 5 jugh şi 910 st. p. în valoare de Lei 120.000.000 pentru catedrală, reşedinţă episcopală local pentru Conzistor, seminar teologic, care mai târziu va trebui să devie Academie, etc. Toată averea de Lei 350.000 coroane aur, câtă a agonisit-o o vicăie întreagă a donat-o bisericii²⁾.

Dr. Aurel Cosma sen., a condus o delegaţiune la oraşului Timişoara, cerând dela Primul Ministru Ionel I. C. Brătianu, înfiinţarea grabnică a Episcopiei ortodoxe române din Timişoara.

Dr. Avram Imbroane, a fost în frunte cu cei care cereau şi rugau autorităţile superioare bisericeşti şi administrative să decreteze urgenţa înfiinţării unei Episcopii ort. rom. în Timişoara.

D-l Sever Bocu, atunci, când piedecile în calea reînfiinţării erau mari şi când s'a reluat ideea de strămutare a scaunului episcopesc dela Caransebeş la Timişoara, a făcut declaraţia: „În Timişoara trebuie o Episcopie nouă, o restauraţie a vechiului scaun episcopal şi metropolitan, nu o translaţie. Oricine ne va duce pe Episcopul sau pe Mitropolitul Timişorii, va binemerita dela Patrie!”

D-l dr. Alexandru Marja, ca Primpreşedinte al Curţii de Apel din Timişoara, la 22 Septembrie 1935, a invitat pe toţi intelectualii bănăţeni în Palatul Prefecturii judeţului Timiş-Torontal, pentru a discuta reînfiinţarea Episcopiei Banatului, când cu unanimitate s'a votat moţiunea: „Ceram şi rugăm autorităţile superioare bisericeşti şi administrative să decreteze printr-o lege urgenţa înfiinţării unei Episcopii ort. rom. în Timişoara”.

Şi câţi n'au însotat şi au murit după această dreptate!

Prin Decretul Lege Nr. 3998 din 7 Noembrie 1939, când s'a reînfiinţat Episcopia ortodoxă română a Timişorii, lupta de 75 ani pentru care bogat şi sărac a cheltuit tot ce a avut mai bun în sufletul său, a luat sfârşit, — pentru că azi, — ascultând de glasul şi chemarea Arhieratului nostru şi urmându-i pilda să contribuim cu toţi pentru adunarea fondului la terminarea catedralei.

Vestile cari ne sosesc sunt bune.

La sate, s'a pornit cu adunarea unui kilogram de grâu de fiecare jugh, oricât de mic, în bani la preţul oficial.

Donaţiile dela oraş au ajuns până azi la suma de Lei 11.041.989 şi suntem abia la început.

Primăria Municipiului Timişoara, prin d. Primar Ioan Doboşan a donat suma de 2.000.000 lei.

S'a pornit de către d-nii catiheti colecţia la şcolile de toate gradele. Zilele trecute, 4 băieţi dela şcoala primară „Spiru Haret” din Timişoara: Popovici Virgil, Lutaş Ioan, Simon Gheorghe, Vicu Nicolae, din clasa IV-a s'au prezentat în audienţă la Pr. S. Sa şi au fost primiţi, donând obolul clasei lor Lei 5370 pentru terminarea catedralei.

La liceul Diaconovici Loga, elevul Galgoşi din clasa VIII, a donat Lei 10.000. Suntem informaţi că elevii acestui liceu, vor arăta nespuse de multă credinţă şi dragoste prin contribuţia lor.

Veşti bune avem şi dela şcolile şi liceele de fete. În numărul viitor vom comunica date.

„Câţi sunteţi chemaţi... câţi sunteţi credincioşi şi iară şi iară...”, veniţi, contribuţi, să înălţăm acest strălucitor Sion, pentru Mărirea lui Dumnezeu, pentru Neam, pentru Patrie! B

¹⁾ Dr. Gheorghe Cotoşman, Bănăţeni şi Episcopia Timişorii Caransebeş 1938, p. 37.

Românii din Crimeea

Bănăţeanul Nicolae Lungu deportat de bolşevici

În jurul lui 15 August, am plecat iar în călătorie misionară prin satele din jurul meu şi am poposit întâi în satul Sohodova.

Ajunşând aici am fost întâmpinat de o mare mulţime de români în frunte cu Doichita Nicolae Lungu, care aştepta sosirea mea pentru a face Sfinţirea mănăstirii.

După ce s'au adunat mai toţi locuitorii satului, am început slujba Sfinţirii apă care am făcut un parastas pentru cei care au murit în cele două războaie.

După slujbă, am fost chemat la masă de românii ce luaseră parte la Sfinţire.

Doichita Nicolae Lungu, adănc mi-a sădit sufletu-mi început să povestesc:

— Eu Părinţe sunt românca din satul Moldova de lângă Kerson. Pe tatăl meu l-am chemat Sălăvăstru Gavrilas. În timpul războiului celui mare, a trecut pe la noi prin comună Moldova mai mulţi moşteni din Transilvania şi Banat, mergând spre Crimeea. La noi a poposit unul din românii cieri anume Nicolae Lungu din comuna Sălciţa Banatului. El avea o familie şi era om de treabă. În vorbă în vorbă am ajuns la înţelegerea să-l fiu soţia lui. Totodată am hotărât să plec cu el în Crimeea.

Aşa am făcut şi am trăit bine cu el mulţi ani cu toată persecuţia bolşevicilor. Din căsătoria noastră am avut un

fiu după nume Ioan, care la venirea armatelor noastre a plecat în Germania.

Adeseori Nicolae scria şi primea scrisori din Banatul Românesc.

Pentru aceasta poliţia bolşevică îl inserisese în cartea neagră.

RAPIT DE MAŞINA NEAGRĂ

Începusem a ne teme, şi nu de puţine ori eram percheziţionaţi de poliţie.

Într-una din nopţile din iarna anului 1937, ne pomenim că bate cineva la uşă şi strigă să deschidem. Când am eşit să vedem cine este, poliştii au pătruns în casă şi l-au ridicat pe Nicolae — şi l-au pus în maşina neagră — şi au plecat cu el.

De atunci sunt singură şi fără nici un ajutor. M-am interesat eu despre el, dar până astăzi n'am aflat nimic.

După ce s-a făcut o pauză, Doichita Lungu se scula din fotoliu şi-şi şterse două lacrimi şi continuă: De nu-ţi este cu supărare te rog părăsi faţa slujbă pentru Nicolae Lungu, că cine ştie când o fi în pământ.

M'am rugat câteva minute şi pentru sufletul lui Nicolae Bănăţeanul din Sălciţa Banatului!... iar după acela mi-am continuat drumul şi în alte sate din Crimeea...

Pr. Ec. Cpt. Antonescu D-tru
Confesorul Garnizoanei Timişoara

Ştiri sportive

BOX

Duminecă, 19 Martie, orele 10 a. m., arena circului Kratoyl va fi teatru unei lupte pugilistice, luptă pentru hegemonia boxului Timişorean. În cadrul acestei remizări vor da examen elevii lui Ion Strate având de înfruntat cele mai bune elemente pugilistice ce a dat China — CAMT, lămurind mai multe vechi rivalităţi între unele categorii ale celor două cluburi locale.

Astfel, Mănescu CFR, care în ultimul său meci cu Tăcă a fost învins prin KO, va căuta să se revanzeze. Acelaşi lucru încearcă Vais CFR, în faţa lui Sherman Chinezul-CAMT. Cea mai interesantă luptă se anunţă între Negru CFR şi Stoicovici Chinezul-CAMT.

În meci vedeţi vor boxa pe o distanţă de 5 reprize campionul naţional amator al categ. cocos Dumitru Marin şi profesionistul Ciocan.

Filatelişti

Avem în depozitul nostru diferite varietăţi de mărci neuzate din toată Europa.

Cumpărăm colecţii.

La cerere trimitem Lista de Preţuri pentru mărci româneşti şi străine.

La noi se găseşte Catalogul Zumstein, pe anul 1944.

SOC. PRINCEPELE MIRCEA
BUCUREŞTI

Strada Dionisie Lupu 34. 1638

Ciocan, cu o rutină mai mare încercat fiind în lupte de lungă durată se pare a avea mai multe şanse, totuşi favoritul nostru rămâne tânărul Marin Dumitru care a adus recent cea mai mare cinstă boxului timişorean.

LUPTE GRECO-ROMANE

Echipa locală de luptători CFR care în prezent deţine locul de frunte în clasamentul general al campionatului naţional are de susţinut penultimul său meci la Reşiţa Sâmbătă, 18 Martie 1944 orele 20 seara cu SSMR.

Gala dela Reşiţa este cuplă cu întâlnirea dintre Vulturii Lugoj — U. D. R. Sperăm că întâlnirea de Sâmbătă seara la Reşiţa nu va fi o piedică pentru împlinirea visului feroviarilor de a cuceri trofeul naţional. Ultimul său meci va avea loc pe ziua de 26 Martie a. c. la Severin cu gruparea CFR. T-Severin. Programul dela Reşiţa este deosebit de interesant, UDR, cât şi Vulturii Lugoj tot mai sperând că vor putea câştiga campionatul.

La această gală vor lua parte d. preşedinte al Federaţiei de Lupte, d. Bodea Gheorghe inso. CFR, preşedintele secţiei de lupte Timişoara precum şi un număr de nobile timişoreane. Caravana celebră va fi condusă de maestrul de lupte Onaca Alexandru în numele grupării CFR.

Iată acum echipa ce va debuta CFR-ul: Cocos Fr., Traian Gh. Bău, Valentin, Foraj Ovidiu, Precup Carol, Boglet Al., Vâlceanu G., Ilie Gh., Muresan I., Cornodeanu Alexandru.

HOMESPUN

Industria casnică

proprietar: EMILIA Dr. SARBU şi HAASZ VICTOR

Vinde din nou produsele sale, stoffe de primăvară de dame şi bărbăteşti

numai la sediul său din TIMIŞOARA IV. STR. BONNAZ 14. Tel.: 33-99
Inreg. Cam. Com. 69/150/1943 1728

ANUNT

Cooperativa Munca

din comuna BOCSA ROMANĂ, jud. Caraş

oferă

pentru vânzare Cooperativelor şi Comercianţilor tot felul de unelte agricole pluguri, grape, rareţe, cormane, brăzdare, plazuri, fier lung, potecoave pentru cai, precum şi sape în orice cantităţi la preţuri fixate de Ministerul Economiei Naţionale. 1708

ROMÂNII! Sprijiniţi munca românească

la RUSU GHEORGHE

TINICHIGIU

vă puteţi aproviziona cu tot felul de articole de tinichigerie — gata sau de comandă
Timişoara, IV STR. I. VACARESCU 33 Inr. Cam. de Muncă nr. 41499/1942. 1662-2

Lumea elegantă
se îmbracă la croitoria

TUDOR SÂRBULEŢIU

CETATE, Băul Reg. Ferdinand 4, etaj

(În faţa Cafelelor „Opera”) 1648

„AGECO”

Societate Generală de Agentură şi Comerţ S. A.

Filiala Timişoara. Inreg. Cam. Com. No. 450/1931.

Textile şi chemicalii en-gros 1759

DE VANZARE FABRICA
TIMIŞOREANĂ

Fabrică de mare importanţă, fiindcă nu există decât 2—3 fabrici la fel în toată ţara. Fabrica este în plină funcţie şi are o producţie anuală cca 30 de vagoane. Materialul întrebuinţat se găseşte complet tot în ţară. Clădirea fabricii este modernă şi extraordinar de tare, iar instalaţiile aproape noi. Situată în centru, lângă halta tramvaiului şi linia C. F. R. are apă şi canalizare. Clădire separată pentru locuinţele absolut moderne şi pentru birouri. Pentru cumpărarea fabricii este necesar.

LEI 31.000.000

Considerăm oferte numai dela reflectanţi absolut serioşi sub „Industria cu reputaţie la administraţia ziarului.” p 1640

Bijuterie modernă

IGNATIE

Timişoara I. Str. Mercy 5. Tel.: 34-77
Inr. Of. Reg. com. Nr. 330/10.773/41 1545

DOAMNELOR!

Vizaţi

SALONUL DE MODĂ

pentru DOAMNE şi COPII

Confectionez după cele mai noi
modeluri din străinătate.

TEREZIA COCA

I., Bulev. Diaconovici Loga Nr. 13.
Of. Reg. Com. 496/1941. 1654

SCHIMB DE LOCUINTE

Predau una locuinţă cu 4 camere, hal, baie, etc. lângă Baia Neptun, contra locuinţa cu 3—4 camere lângă Piaţa Traian, mai departe o locuinţă cu 3 camere, bucătărie, baie etc., în Str. Joffre, contra locuinţa cu 2—3 camere (fără baie) numai în centru Cetate. Informaţii: „CASAGENT”, Tutsnak Teodor, Timişoara, II., Str. Mareşal Joffre Nr. 7. Telefon: 43-59.
Inreg. Cam. Com. şi Ind.
Nr. 269/11867/1943. p. 1647/1

IOAN GROZAV şi Co.

Timişoara I. Str. 10 Mai 3.

APARATE DE RADIO —
CANDELABRE

Inr. Of. Reg. Com. nr. 110/1392/42.
1677

Comitetul şcolar din Lăpuşnicul Mare jud. Caraş, cu durere nemărginită amintă pierderea celui de-al doilea învăţător al lor

Ioan Roşca

Sublt. de rezervă

Căzut eroic în Crimeea, dându-şi viaţa pe altarul Patriei în ziua de 15 Ianuarie 1944. Parastasul de 40 zile pentru odihna sufletului lui s'a oficiat Duminecă 27 Februarie a. c. în biserica ort. rom. din localitate.

MICA PUBLICITATE

În fiecare zi, Anunțuri se primesc la Administrația ziarului în Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Cereri și oferte de serviciu

Vizitați cu încredere și faceți comenzile Dvoastră la salonul de croitorie și lingerie de damă și lingerie bărbătească a doamnei FELICIA IONESCU, Arad, Str. Vasile Stroescu Nr. 5/a.

Vânzări - Cumpărări

CUMPAR răsboi de țesut, sbiciu de mână. Adresa la ziar.

De vânzare covoare smirna veritabil mări-mea 3x4 mtr. Adresa: Agentura Gh. Coman Str. Eminescu 17.

Diverse

Miliciera locuințelor goale și camerilor mobilate. Agentura „Coman” Strada Eminescu 17, etaj I. Inreg. la Cam. de Com. Ind. sub Nr. Fi. 11334/943.

Agentura Generală de vânzare și cumpărarea imobilelor, COMAN GHEORGHE Arad, Str. M. Eminescu Nr. 17 etaj I. Telefon: 26-97, Inreg. la Cam. de Com. și Industrie sub Nr. Fi. 11334/1943.

Casa de vânzare: Casă particulară modernă cu cameră de baie și grădină, lângă Str. Căpâlniceanu, 2 milioane. — Vilă modernă cu două apartamente, grădină și garaj, în centru 6 milioane. — Casă mică cu grădină 288 m. p. lângă Strada Sava Pătru 300 mii lei. — Casă particulară compusă din 2 camere și dependințe cu grădină 150 m. p. 1 milion. — Grădină cu pomi fructiferi 135 m. p. lângă Mică-tăca-Nouă 150000 lei. — Căutăm pentru cumpărare până la arabi 10-12 jugh, în județul Arad.

Fabrica chimică modernă cu instalațiuni, eazan stabil, clădit cameră cu mașinării, case mai moderne, local de fabrică, birou, aprovizionată cu culori pentru fabricarea oricăror articole chimice, din motiv familiar urgent de vânzare lei 2.000.000. În cartierul vilelor casă cu 6 camere și cu tot confortul 6.500.000 lei. Casă cu 1x3 camere, tot confortul și 1x1 în centru cu 3.500.000 lei. Mică-acu casă particulară nouă cu 3 camere, cu tot confortul 1.300.000 lei. Casă particulară cu 2 camere cu grădină mare, cea nouă în Pârteava 1.300.000 lei. Agentură văd. lui Albert Haasz, str. I. Petron No. 3. Tel. 22-24 Inreg. Cam. Com. 3037/1942.

Pentru cadouri de Sfintele Paști vizitați cu încredere magazinul

VULPE ȘI BREUER

LINGERIE și MODĂ BARBATEASCĂ
ARAD, Strada Octavian Goga Nr. 3
în dosul Teatrului

GHEORGHE REJANCIU

PANTOFAR
ARAD, Str. Vasile Goldiș Nr. 11

ATENȚIUNE DOAMNELOR!

Vizitați numai Salonul de Cosmetică

IULIA HAJDU

ARAD, str. M. Eminescu Nr. 20-22
Telefon: 21 81

Autorizat de Onor. Minist. Sănătății

Cinema ROYAL Arad

STRADA ALECSANDRI 2

Telefon: 19-33

MARIA DENIS, eroina filmului (CELE 2 ORFELINE) în

PARADISUL REGĂSIT

după romanul lui DARIO NICODEMI, autorul piesei (Scampolo) cu NINA BESOZZI, VIRGILIUL RENTO.
Reprezențațiile la orele 3, 5, 7 și 9 fix

Fabrica de ghiată „Flora”

ARAD, Bulevardul Regale Ferdinand Nr. 33. Telefon 11-41 anunță începerea activității pe anul 1944. Onorata clientelă poate fi servită cu ghiată igienică, fie la domiciliu, Inreg. Cam. de Com. Arad sub Nr. Fsec. 160—1931.

Cinema URANIA Arad

Telefon: 12-32.

Repr. 3, 5, 7 și 9

Cinema de premieră. Ton și protecție ireproșabilă. Sala bine încălzită.

AZI

filmul dragostei și al suferințelor omenești

PATIMA

(Două vieți încrucișate)

două vieți, cari nu se pot întâlni cu ANA MARISCAL ȘI ENRIQUE GUITART IN PATIMA MARE.

Casa de modele „Arto”

propr. M. BELICI ARAD, str. dr. Ioan Robu Nr. 6. (lângă telefoane).

Prezintă și vinde cele mai elegante modele de pardesiuri, tailleururi și rochii de dame. Calități superioare. Vizitați magazinul fără obligația de a cumpăra. Termene scurte de livrare la comenzi. Of. Reg. Com. 10861—1942

Cinema CAPITOL Arad

Telefon : 23-22

Cinematograful filmelor grandioase

AZI!

MICHEL SIMON NEUITATUL „QUASIMODO” din Căscatul dela Notre Dame și MICHELE MORGAN

În filmul sentimentelor umane și a dragostei nemuritoare.

Ingerul întunecatului

Repr.: la 3, 5, 7 și 9 fix.

Cinema FORUM

Telefon 20-10

AZI!

Filmul care va impresiona pe toată lumea

Inimi frânte

cu EMMA GRAMATICA — LEO-NARDO CORTEZE și SERGIO TOFANO

Filmul care reprezintă un triumf în arta cinematografică

Repr.: la orele 3, 5, 7 și 9 fix

Concertele Muzicii Militare din Arad

ARAD, 17. — Muzica Militară din Arad va da Duminecă după amiază, la orele 17, un concert pentru ofițerii și subofițerii din garnizoană, cum și pentru invitații lor. În program figu ează bucăți din Beethoven, Givulescu, Wagner, Grieg, Counod, Paschil, Mureșan, cum și Imnul Brigăzii de Infanterie, o

compoziție proprie a d-lui Lt. R. I. Boito, dirijorul muzicei.

Tot Duminecă, dar înainte de amiază, la orele 11 și tot în sala teatrului comunal, se va ține un concert pentru trupă. Vor fi executate bucăți muzicale caracteristice din toate regiunile țării.

X

TEATRUL MUNICIPAL IN TURNEU LA ARAD

„SCURT CIRCUIT” este titlul marelui succes al Teatrului Vesel care va fi prezentat Duminecă seara la orele 8 pe ecran de un excelent ansamblu de comedie. Piesa lui Gh. Costachescu este o admirabilă comedie care s'a reprezentat pe scena teatrului bucur șican de peste 100 ori cu cassa închisă. Distribu-

ția cuprinde pe talentatul Mircea Axente, creatorul rolului principal din „Băia-tul”, apoi trei mai artiști ai Teatrului Național din Capitală, doamna Aura Forino, Nae Savulescu și C. Potcoavă, Tanti Grigoriu, Netty Adamidi, etc. Piesa se bucură de regia maestrului Ion Sahighian dela Teatrul Național.

CALEIDOSCOPI

FARMACII DE SERVICIU

19 MARTIE 1944

Dr. Földes, Str. Eminescu 21.
Wotsch, Gara CFR. Telefon: 27-39.
MUMUIANU, Calea Aurel Vlaicu 6
Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

19 MARTIE 1944

FORUM: Inimi frânte.
CORSO: O femeie în pericol.
URANIA: Patima.
ROYAL: Paradisul regăsit.
CAPITOL: Don Cezare di Bazan.

Spectacole

Teatrul Comunal Arad, Sâmbătă 18. III. 1944, ora 8 seara Mare concert de gală dat de dl. Niculescu-Bassu, prim solist al Operei Române București, cu concursul d-nei Emilia Guțianu, primadonă și dl. I. Popescu Buftea dela Opera Română București. La pian: Mircea Popa, șef de orchestră din Opera Română Cluj-Timișoara.

Pentru acest grandios spectacol rețineți bilete din timp dela Agenția Teatrală „Ilies”, Telefon: 22—55.

ATENȚIUNE!

Blănuți de vulpi argintie plătinate și nureci veritabile în mare asortiment la

Elănăria „STAK”

propr. MINDA & COMP.

ARAD, Strada Eminescu Nr. 14

Mitrici Vladimir

Croitorie pentru domni

ARAD, Piața Catedralei lângă biserică

FOTO KOSSAK

ARAD, Str. Brătianu Nr. 3

Recomandă lucrări de fotografie executate artistic. Specialitate pentru copii și adulți.

„SPOR”

E. SEITZ. Fierărie

Mașini de gătit speciale

Arad, Piața Avram Iancu 4

Materiale de apărare pasivă, aparate de stins incendii, truse sanitare, truse individuale gazate, târgi, aparate patentate de stins incendii „ANTIPYR”, etc. se pot procura la depozitul de comercializare și desfacere exclusivă la firma „AZORIN” Valeria Dr. Bleda din Arad, Strada V. Alexandri Nr. 5, autorizată de Comandamentul Apărării Pasive

DACIA prezintă pretutindeni

Spitale religioase la spitalul din Ciocova

Spitalul de copii defectivi din localitatea Ciocova, condus de dr. Iosif Boeriu medic, de acord cu S. Sa Părintele Nicolae, au convenit, ca să se celebreze o religioasă pentru copiii bolnavi, la Duminecă între orele 9-11, scop d. dr. I. Boeriu medicul va cumpăra un crucifix, câteva lumânări și o candelă. Astfel acești copii al soartei se vor împărtăși de Duminecă de roadele binefăcătoare a slujbelor dumnezeiești.

Din Izvin

BISERICESȚII. În urma apelului Sale Părintelui Episcop Vasile al Bisericii, de a contribui toți fiii Bisericii Eparhiale Catedrală din Timișoara, s'a făcut colecție în ziua de 12 Martie a. c. și în comuna Izvin jud. Timiș. S'a depășit suma de 50.000 lei. Restul colecției este neașteptat de bun. Timpul socoteală de faptul că numărul credincioșilor de confesiune ortodoxă din Izvin, abia este de 1000 de suflete.

INSPECȚIE. În ziua de 11 Martie a. c. Inspector școlar general al învățământului primar, Tiberiu Stan, a intrat școala primară de stat din Izvin înainte de masă domnișsa a făcut inspecție d-lui inv. dir. Nicolae Teodorescu. D. Inspector general a rămas pe deplin mulțumit de activitatea d-lui inv. dir. N. Teodorescu, notându-l cu calificativul „foarte bine”, atât la activitatea școlară-pedagogică, culturală și socială cât și la lucrarea personală.

Inspector general Tiberiu Stan în celor constatate, propune pentru premiare pe d. inv. Teodorescu, ca învățător gradul I cu data de 1 Septembrie a. c. În după amiaza aceleși zile d. inspector general a inspectat pe d-nii comandanți ai educației extra-scolare, inv. Mel Luțș și d-na inv. Draghina, pe cari i-a găsit a datorie și de activitate domnișsa a rămas pe deplin mulțumit.

ECONOMICE ȘCOLARE. În ziua de 15 Martie a. c. d. inspector școlar propagandist agricol Dimitrie Moise a intrat școala primară de stat din Izvin unde a dat directivele necesare pentru la planurile de cultură ale învățământului de primăvară, necesare la grădina precum și anumite sugestii în privința reorganizării cooperativei agricole.

Din Sănnicolaul-Vare

COLECTA PENTRU CATEDRALĂ. În urma hotărârii forurilor superioare bisericești în înțelegere cu autoritățile civile pentru colectarea fondurilor în vederea perminării catedralei metropolitane ort. rom. din Timișoara, în localitatea noastră s'a pornit o vie propagandă. Astfel Duminecă trecută s'a ținut o biserică pastorală P. S. Sale Părintelui Episcop Dr. Vasile Lăzărescu, preoții locului au fixat programul de colectă. În frunța donatorilor stă Președintele orașului cu suma de Lei 100.000, Președintele parohial ort. rom. cu 30.000 Lei, orașul asigură le vor urma intelectualii țărani din dreptedincioși ai orașului.

CONCERT. În seara zilei de 11 Martie în sala cinematografului „Imne” din localitate a avut loc concertul sub conducerea Președintelui Premiliare școlare a Municipiului Timișoara, Centrul II Universitar de sub conducerea Comandantului profesor Spălă.

Programul bogat și variat a fost asat cu multă plăcere de aproape toți elevii orașului, țărani și tineri militari și extra-scolari. Venitul concertului este destinat pentru înzestrarea bibliotecii P. P. și E. E.

Spre transformarea Aradului în centru industrial

--- Dela lipsa spațiului vital la o nouă structură economică ---

Zilele trecute s'a încheiat târgul de primăvară al Aradului. Dacă târgul nu ar fi fost anunțat prin publicațiunile primăriei, aproape nici nu s'ar fi observat acest lucru, pentru că, în general, târgurile de primăvară sunt slabe. Motivele sunt la îndemâna tuturor: sătenii care au avut diferite produse pentru valorificare, au făcut-o în toamnă sau în timpul iernii, iar orașenii chiar dacă ar vrea să se mai aprovizioneze — în cazul când proviziile de iarnă li s'au terminat — nu mai au de unde. În felul acesta, târgurile de primăvară, nu înregistrează niciodată un volum mai însemnat de tranzacțiuni.

ARADUL ORAȘ DE TRANZIT

Cine privește și examinează pe o hartă situația Aradului, acela își dă seama că în trecut a fost o stație de tranzit între produsele dela munte, care se adunau aici și apoi de aici se răspândeau până departe în câmpia Tisei. În schimb, produsele de câmpie, luată tot din Arad, drumul munților. În acele timpuri, cu multe zile înainte de târgurile Aradului, din munți coborau la vale convoaie lungi de căruțe încărcate cu măști de mesteacăn, cu oaze de roate, cu spate, cu butuci pentru roate, scări și alte feluri de lemne fasonate în întregime sau pe jumătate. După terminarea târgurilor, aceleși convoaie de căruțe se înaltau încărcate cu produse de câmpie și produse industriale, aduse pe piața Aradului.

După trasarea grantei, abia la câțiva kilometri de Arad, rolul de oraș de tranzit al Aradului, a încetat, el trebuind să-și adăteze structura economică într'un alt sens. Și, natural, pentru acest lucru trebuie timp.

În acest timp, viața economică a Aradului — având și Timișoara, cu industriile ei în coastă — a decăzut, până în ultimul timp, când prin legiurile privitoare la românizarea vieții economice, a primit un impuls nou.

MODIFICAREA STRUCTURII ECONOMICE A ARADULUI

Evident, învierea vieții economice a Aradului, se face acum într'un sens cu totul nou și care încă, din cauza împrejurărilor speciale, încă nu și-a determinat încă în mod precis structura și obiectivele. În tot cazul e semnificativ, că tendința generală a economiei Aradului, este oarecum industrială. Cel puțin pentru această pledează numeroasele fabrici și fabricate înființate în ultimul timp și care pe zi ce trece se dezvoltă tot mai mult.

O PROBLEMĂ DE VITOR

Paralel cu industria — azi abia trece de perioada de „germene” — se va dezvolta și comerțul, care va trebui să valorifice și să răspândească în marea masă a consumatorilor, produsele fabricate.

Pentru această însă, după cum arătam și într-o corespondență trecută, comercianții noi intrați în „bransă” vor trebui, ca prin muncă asiduă și o deosebită conștiință profesională, să obțină o pregătire demnă de calitatea și cantitatea produselor fabricate de actualele și viitoare fabrici ale Aradului.

În felul acesta, Aradul, după o perioadă de apatie economică, va fi complet și definitiv transformat din oraș de tranzit, într'un oraș de producție și cu o viață economică intensă și activă.

Cercul Cultural „Astra” din Pesac

În ziua de 9 Martie a. c. s'a ținut ședința lunară a Cercului Cultural „Astra” din Pesac. Au fost prezenți: Președinte Gheorghe Vermeșan, secretar Anton Bogdan 280, vicepreședinte Constantin Mariescu inv., controlor Miron Tăutu, notarul comunei, bibliotecar Antoniu Bias, apoi membrii: Gheorghe Făuș, Ioan Lațu, inv. director Iosif Mariescu, inv. pens. Eftim Brindea, inv. pens. Maria Brindea, conducătoarea grădiniței de copii Florica Mariescu, inv. Maria Bogdan, subprimar Vasile Bogdan, Căziman Bogdan 192.

Comitetul a hotărât organizarea școlii țărănești în Pesac, ca urmare a adresei Despărțământului Astra-Periam. Conducerea școlii a fost încredințată d-nei Florica Mariescu, conducătoare tinerelor extra-scolare, care se disting prin o hărnicie fără pereche. Cu acest prilej intelectualii din Pesac au promis concursul lor nelimitat.

În 10 Martie s'au făcut pregătirile

preliminare, iar în 11 Martie s'a făcut inaugurarea cursurilor. La inaugurare, preș. Cercului pr. Grigorie Vermeșan a dat binecuvântarea, a desfășurat apoi prin o conferință religioasă, legătura ce trebuie să existe între știință și credință, între om și Dumnezeu. D-na Florica Mariescu a arătat pe înțelesul tuturor, scopul cel urmărește „Astra-Bănățeană” prin școlile țărănești și a făcut apoi o lecție de istorie pentru educația patriotică. În fine d. inv. Constantin Mariescu, a vorbit de lumina ce o înfăie „Astra” pentru ridicarea femeii prin cultură. Au participat 39 tinere extra-scolare, cari vor forma elementul de frecvență a școlii noastre țărănești.

Mai amintim aici că prin conducerea Despărțământului „Astra” din Periam, prin d. Primpretor Mihai Grivei ni s'au trimis pentru Cercul nostru cultural, patruzeci și cinci broșuri de propagandă patriotică, religioasă și culturală.

Din Caransebeș

— **DEPUTAȚI ALEȘI PENTRU CONGRESUL NAȚIONAL BISERICESC AL MITROPOLIEI ARDEALELUI.** În cercul electoral preotesc C. Sebeș Protopop I. Sîru; în cercurile electorale mirenești următorii: 1. Bocșa Montană: D. Sgăvârdea cons. ref. eparhial în Caransebeș. 2. Lugoj: Dr. Titus Popovici, av. fost ministru. 3. Mehadia: Ing. Ștefan Bornuz, dir. gen. al Comunității de Avere. 4. Oravița: Dr. Petru Corneanu, avocat în Oravița.

— **DELA PRIMĂRIA ORAȘULUI** Se publică vacanța unui post de contabil încadrat în Grupa A, tabela 27, tipul de salar No. 28 Lei 9.750 plus accesoriile

— **CONVOCARE.** Casina Română, își va ține Duminecă 19 Martie 1944 ora 11 jum. Adunarea Generală. În cazul că la prima convocare nu se vor întruni un număr statutar de membrii, Adunarea generală se convoacă pe Duminecă următoare, când se va ține fără considerare de numărul membrilor.

— **PENTRU FETELE ORFANE.** În ședința consiliului Eparhial al Caransebeșului s'a discutat posibilitatea plasării fetelor orfane la Mănăstirea de Maici Sf. Ilie-Isvor de lângă Vasiova. În acest scop se va organiza pe seama lor, o școală de țesătorie artistică și lucrări casnice și un atelier.

Din Moldova - Nouă

— **CINEMATOGRAF LA MOLDOVA-NOUĂ.** În localitate se fac toate pregătirile pentru montarea și aranjarea de către Astra locală a unui cinematograf care va funcționa în fosta biserică baptistă din localitate. În urma intervențiilor făcute, Ministerul Propagandei Naționale apreciind importanța acestui mijloc de propagandă și distracție va acorda un aparat de proiecțiuni cercului cultural „Astra” din Moldova-Nouă, care aparat imediat ce va fi primit va fi pus în funcțiune.

— **DELA ȘCOALA ȚĂRĂNEASCĂ.** În Moldova-Nouă continuă la fiecare Duminecă cursurile școlii țărănești cu bărbății. Până acum au conferențiat domnii: Constantin Stroia director școlar, despre Întinderea Neamului românesc; pr. Macu Cuzmanovici despre: Credința în Dumnezeu; Inginer agronom Sablin Trăilă, șeful ocolului agricol Moldova-Nouă despre Pomicultura și Creșterea vitelor; dr. Martin Copăceanu medic primar al spitalului de Stat din Moldova-Nouă, despre Higiena locuinței; dr. veterinar Eugen Bărsan, despre Creșterea pasărilor; Ion C. Gherghinaș cenzor statistic al plășii Moldova-Nouă, despre Folosirea cititului. Conferințele vor continua și de acum înainte conform programului elaborat de către consiliul de colaborare al plășii Moldova-Nouă.

rețunur ure șincaș efupodșaroc ur

Crucea Roșie din Stamoara - Germană

Urmând un ordin al Prefecturii județului, a luat ființă în Stamoara-germană încă la 1 Martie a. c. secția sub-filialei Crucea Roșie, sub președinția d-nei Loli Mioc soția notarului comunal. Deși numărul Românilor din această comună este foarte redus, totuși această secție a reușit să grupeze în în jurul ei un număr de peste 20 doamne, cari cu largă inimă sunt gata să slujească toate nevoile cișurilor de față.

Comitetul acestei secții compus din: d-na Loli Mioc, președintă, d-na Maria Tăslănanu, soția parohului local, vicepreședintă, d-ra Eufrozina Negoșan, secretară, d-na Terezia Părcălab, casieră și d-ra inv. Margareta Gazoli, economă, ajutată de d-na Spineanu, și-a ținut prima ședință Duminecă, 12 Martie a. c. orele 4 p. m. în localul primăriei comunale.

Cu acest prilej d-na președintă des- obizând ședința, a arătat d-nelor din comitet îndatoririle mari cari apasă pe umerii d-lor, în vremurile acestea grele și a schițat în linii mari programul de activitate.

S'a hotărât organizarea unei colecții în rândul tuturor locuitorilor comunei, în vederea aprovizionării unei cantine, pe care această secție o va deschide într'un local rezervat acestui scop, precum și organizarea unei serbări culturale, al cărei venit va fi destinat acoperirii fondului acestei secții de Crucea Roșie.

ULTIMA ORA

Locurile unde Rușii au reușit să treacă Bugul au devenit focarul luptelor din Răsărit

Se cere deschiderea celui de al doilea front. -- Inaintarea trupelor japoneze

Situația fronturilor

Dela cartierul general al Führerului înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

La capul de pod Kerci, inamicul a atacat, în cursul zilei de ieri, sub scutul unei cețe artificiale, fără a obține vre un succes. Pătrunderile locale au fost curățite. Atacurile sovietice împotriva capului de pod Nicolaev au eșuat, cu pierderi grele pentru inamic. Ceva mai spre nord, avioane de luptă germane și artileria au zdrobit încercările sovietice de a trece cursul Bugului.

Pe Bugul ucrainean central sunt în curs lupte grele cu grupurile de luptă inamice, care au trecut peste râu. La Vinica, în spațiul de la Proscurov și la est de Tarnopol, trupele germane au opus o rezistență crâncenă, în lupte de atac și apărare, sovieticilor care atacă fără încetare.

La nord de Dubno și în regiunea de la sud de lacurile Pripetului au fost respinse noi și puternice atacuri ale sovieticilor.

În celelalte puncte ale frontului răsăritean, sovieticii au atacat în spațiul de la vest de Nevel, la Ostrov și pe frontul de la Narva. La apărarea cu succes a acestor atacuri, voluntarii letoni SS au participat cu succes.

În Italia, inamicul a atacat din nou, după un violent bombardament de aviație, sprijinit de artilerie și tancuri, localitatea Cassino, cu trupe neozelandeze, hinduse și franceze. Un grup de luptă inamic, care a reușit să pătrundă în Cassino, a fost alungat imediat de bravii noștri parașutiști. Lupte grele sunt încă în curs. Pe celelalte fronturi n-au avut loc lupte demne de semnalat.

O formațiune de avioane de luptă germane a atacat, în cursul ultimei nopți, vasele inamice din fața porturilor Anzio și Nettuno, cu efect bun. Cu această ocazie, un vas de transport de 6000 tone a fost scufundat, iar un distrugător, o mare ambarcațiune de transport și două vase de transport, cu o deplasare de 9000 tone, au fost avariate greu.

Deasupra Alpilor au sburat bombardiere nord americane

Berlin, 18. (Rador). — După amiază de Vineri bombardiere nordamericane au sburat peste Alpi în regiunea Germaniei. Groasa pătură de nori care acoperea cerul a fost trecută de avioanele inamice la mare înălțime. În ciuda condițiilor atmosferice extrem de grele, forțele de apărare antiaeriană germane au pornit la atacarea bombardierelor inamice. Totuși, din pricina condițiilor atmosferice, trebuie să se conteze că numai forțe mici de avioane de vânătoare și distrugere vor putea lua contact cu inamicul. Din unele regiuni de la Nord-Vest de Alpi se anunță un foarte violent foc al artileriei antiaeriene.

Bombe brizante au fost aruncate deasupra orașului Augsburg

Berlin, 18. (Rador). — După se constată, între timp, avioane de bombardare nord-americane a atacat cu prilejul atacului lor terorist asupra orașului Augsburg din ziua de 16 Martie un număr considerabil de bombe brizante.

Este vorba de o bombă de calibru mic care în general nu este folosită decât pe front pentru a combate unitățile de infanterie.

Aceasta dovedește din nou intenția anglo-americanilor de a atinge populația civilă germană în corpul și viața ei.

Berlin, 18. (prin telefon). — Destăruarea bătăliei din sudul frontului din răsărit a rămas și ieri pe lângă lupte schimbătoare date pe un front larg de la Kovel până la Nicolaev în completă mișcare. Tăria flancului german de vest între Kovel și Tarnopol unde alternează atacuri germane și bolșevice, încheierea mișcărilor de desprindere din aripa de est de pe Bugul inferior și continuarea presiunii de atac puternică au fost caracteristice deosebite luptelor de ieri. O deosebită importanță a câștigat centrul marelui front al bătăliei unde rușii au reușit să treacă Bugul la sudvest de Uman în diferite locuri. Defenziva germană este angajată în lupte violente cu efortele inamicului trecute peste fluviu. Ea urmărește în acest sector zădărnicele extinderii capului de pod de pe malul de sud al Bugului în adâncime. În acest sector al frontului este pentru moment punctul critic al bătăliei căruia comandamentul german îi atribuie o importanță deosebită. Un echilibru complet între presiunea de atac sovietică și forța defenzivă germană din acest sector de luptă după cum se vede încă nu a fost obținută. Puternicele atacuri rusești vor fi zădărnice pe toate fronturile.

Efectul atacurilor germane deasupra Londrei

Berlin, 18. (prin telefon). — Știrile din Londra și din Washington sosite aici privitoare la efectul atacurilor aeriene germane împotriva capitalei britanice, găsesc o deosebită atenție în presă. Este semnificativ faptul că cererile germane nu s-au evoluat decât de la importanța atacurilor de până acum asupra Londrei, deși sunt în clar cu importanța lor militară. În cererile militare inițiate nu se acordă acestor contralovituri împotriva Londrei decât importanța unei manevre de probă. Se vorbește aici că bătălia pentru Londra va lua în curând o proporție considerabilă. Cu toate activitatea aviației germane pe diferitele fronturi, cererile competente germane sunt

Invazia proiectată de anglo-americani este numai prilejul unui războiu lung

Stockholm, 18. (Rador). — În „Războiul și clasa muncitorească”, generalul de divizie sovietic Galatinov, din nou cere deschiderea unui al doilea front și atacă în legătură cu această elementele inamice din Anglia și America că nu văd în invazie decât numai prilejul

Aviația inamică a atacat vase de pescari norvegiene

OSLO, 18. (Rador). — Agenția DNB transmite după cum anunță „Norsk” telegrama în împrejurimile portului Vadsoe avioane inamice atacaseră vase de pescuit norvegiene, pescarii se aflau în fiordul Vadsoe, având micile lor bărci fără apăra-

Lupte navale pe coasta de Nord a Norvegiei

BERLIN, 18. (Rador). — În fiordul Sylf pe coasta de nord a Norvegiei, vase de

În partea centrală a frontului din răsărit a domnit și ieri acalmia observată deja de câteva zile. În sectorul de nord, activitatea de luptă rusească se limitează la vechile centre de gravitate de la Nevel, Ostrov și Narva fără însă să atingă o violență anterioară.

FRONTUL ITALIAN

Pe frontul italian, după eșuarea bogată în pierderi a atacului anglo-american asupra orașului Cassino, domnește din nou acalmie.

LUPTLE DELA CASSINO

Stockholm, 18. (Ep). — Luptele de la Cassino decurg după aparență altfel, după cum s'a așteptat la Londra. Astfel corespondentul de acolo a ziarului „Aftonbladet” comunică faptul că în Anglia se pune întrebarea, dacă nu s'a prea bombardat prea mult orașul Cassino, deoarece ruinele îngreunează mai mult circulația în oraș decât o ușurează. Se declară la Londra deasemenea că luptele de la Cassino sunt mai violente decât toate celelalte din cursul acestui războiu, exceptând Stalingradul.

de părerea, că aviația germană este în trebuință numai în parte și că rezervele ei se completează încontinuu. Această lucrare este valabilă și pentru armele maritime. Comandamentul german care lucrează cu vederi largi se face cunoscut și pentru lupta terestră. Desfășurarea luptelor de pe frontul din răsărit după cum se accentuează aici trebuie clarificat numai din faptul că germanii își folosesc forțele cu multă economie și nu se lasă influențați de situații să-și jonece atout-ul prematur. Din acest motiv se poate constata fără exagerare că militarii germani privesc situația ca și mai înainte cu o liniste hotărâtă și sunt pregătiți față de orice eveniment posibil.

unui războiu lung și coșcitor. Ofensiva aeriană dată împotriva Germaniei a dovedit, adaugă generalul Galatinov că un războiu aerian îndelungat fără punerea în acțiune a trupelor de uscat, reprezintă o soluție dilatorie. El cere în consecință realizarea acțiunilor înjugate prevăzute și acceptate la Teheran.

re atacul fost efectuat cu ajutorul bombelor explosive și mitraliere. Trei pescari au fost grav răniți iar patru omorâți. Un vas de pescuit foarte mic, care se afla în port a fost distrus, atacul a provocat o durere în sânul populației.

siguranță ale unui convoi german au făcut față Vineri dimineață atacului dat de un

Ce se spune la Berlin despre situația Finlandei

BERLIN, 18. (prin telefon). Știrea senzațională dată de Reuter privitoare la mesajul regelui Suediei adresat marelui lui finlandez Mannherheim și care propune primirea condițiilor rusești modificate, a suscitat în cercurile politice din Berlin în mod natural cel mai mare interes, cu toate acestea nu va fi făcut obiectul unor declarații germane autentice. Cauza rezervei germane se poate atribui faptului Wilhelmstrasse nu se ține competent să ia atitudine față de acest act, atât timp cât primitivul mesajului și guvernul finlandez însuși nu a luat atitudine. La Berlin se stă pe punctul de vedere că țării însăși îi revine primul cuvânt. Se consideră de necesar

deasemenea de a clarifica oarecare amănunte cari se referă la cursul cronologic al mesajului regelui Suediei, fixarea dispoziției rusești de a face o modificare a condițiilor de armistițiu și la sediul Dietei finlandeze. Numai după clarificarea acestor chestiuni se poate contope a atitudine a Berlinului.

submarin inamic.

O jumătate de oră mai târziu, același convoi a fost atacat din nou de 11 avioane de bombardament și vânătoare. Focul precis al apărării precum și apărarea antiaeriană a convoiului a împiedecat aruncarea ochită a bombelor inamice astfel încât convoiul și-a putut continua nestingherit călătoria. Cu puțin înainte de a ajunge la destinație convoiul a fost atacat din nou de 20 avioane de bombardament, de vânătoare și torpiloare. După doborârea a 5 avioane a fost respins și acest atac.

Cum s'a produs atacul asupra Sofiei

SOFIA, 18. (Rador). Presă publică anunțe despre atacul aerian anglo-american asupra Sofiei în noaptea 16-17 Martie. Bombe de calibrul greu au căzut în străzile din centrul Sofiei. În afară de casele de locuit au mai suferit avarii grave Academia de Științe, rectoratul Universității și Biblioteca Universității. O serie de bombe a căzut în imediata apropiere a catedralei Alexandru Nevsky și lângă celebra biserică Sfânta Sofia. Ocupându-se de acest nou atac anglo-american, ziarul Zora scrie că poporul bulgar nu poate fi făcut prin atacuri de teroare să-și uite tradițiile milenare. Dimpotrivă chiar aceste atacuri vor întări și mai mult voința de rezistență.

Inaintarea trupelor japoneze

TOKIO, 18. (Rador). CORESPONDENTUL AGENTIEI DNB TRANSMITE: DIVIZIA 81 ANGLO-INDIANĂ AL CAREI GROS SE COMPUNE DIN CATEVA MII DE SOLDAȚI A AJUNS ÎNTR-O SITUAȚIE GREĂ ÎNENDIABILA PRIN INAINȚAREA TRUPELOR JAPONEZE DE ACURMEZESUL PADURILOR STRAVECHI TRUPELE INAMICE AU SCAPAT UN MARIOR FORȚELOR JAPONEZE PRINTR-O FUGĂ NEMAIPOMENTĂ DE TANCURI.

Avioane sovietice au atacat un convoi german în fiordul Varanger

Berlin, 18. (Rador). — DNB: Vineri după amiază puțin înainte de ora 16, cinci avioane sovietice de tip I. I. 2 au atacat cu torpile aeriene, bombe și cu armele de bord, un convoi german care naviga în fiordul Varanger în apropierea portului Ekkeroy. Atacul nu a reușit. Două din cele cinci avioane au fost doborâte.

Convoitul care și-a continuat drumul nestingherit în cursul zilei de 17 Martie după cum anunță, a fost atacat fără succes de un submarin inamic și apoi în două rânduri de avioane de bombardament inamice în cursul celor patru atacuri nereușite efectuate în interval de șapte ore au fost doborâte în total cum s'a anunțat șapte avioane inamice.